

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

Opuscula Spiritiva - I. Horologium Asceticum. II. Principia Vitae Christianae. III. Manuctio ad Coelum. IV. Via Compendii ad Deum. V. De Sacrificio Missae. VI. De Discretionem Spirituum ... Operum Eminentiss. Cardinalis, Tom. I

Bona, Giovanni

Parisiis, 1677

Cap. V. Miscella diversarum exercitationum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9969

CAPUT V.

MISCELLA DIVERSARUM EXERCITATIONUM.

§. I. De generali examine sui ipsius.

TRIPLEX est conscientiae examen. Unum generale, quo unusquisque librat & discutit proprium spiritum, ut perspiciat in quo gradu vitae spiritualis reperiatur, & quomodo proficiat in studio perfectionis. Alterum est examen quotidianum quod ter in die institui debet, mane, meridie, & vespere, noctis ac diei acta ad calculos revocando. Tertium est particulare, quod ad vitium aliquod extirpandum, vel virtutem acquirendam instituitur. De quotidiano, & particulari dictum est supra, hinc de generali agendum est.

I. Ad hoc faciendum recipies te in locum aliquem secretum, & ab omni strepitu expeditum; teque in spiritu prope Crucem collocabis, & in conspectu Christi Crucifixi, à quo lumen, & auxilium petes, quo possis te ipsum dignoscere & deprehendere, & languescentem spiritum renovare. Tum diligenter investigabis, & solerter expendes ea, quae progressum tuum in studio perfectionis retardant & impediunt, habita ratione triplicis viae, purgativae, illuminativae, unitivae. Firmum deinde propositum excitabis quaelibet impedimenta amovendi, defectuum radices extirpandi, & studiosè proficiendi; gratiamque ad id necessariam à Deo humiliter postulabis.

II. Impedimenta profectus in via purgativa haec ferè sunt. Non habere zelum majoris puritatis animae. Parvi facere peccata venialia, nec ea sollicitè cavere & expiare. Nimium sibi fidere, nec praecavere occasiones tentationum & lapsuum. Studium mortificationis interioris & exterioris negligere. Divinos instinctus, & superiorum admonitiones dissimulare & parvidendere. Libenter se effundere ad res exteriores, liberè sensibus & cogitatio-

C. Bona Opusculo. Spirit.

G

nibus evagari, ægrè ad cor redire, otium amare aliorum dicta & facta facile capere, jocos delectari, pia colloquia fastidire, solatia avidè quærere in cibo, potu, somno, recreationibus, nugis, & fabulis; conscientiam cursim & perfunctoriè examinare, absque serâ compunctione & proposito melioris vitæ. Confiteri ex arida consuetudine, absque vero doloris sensu, & desiderio emendationis.

III. Profectum in via illuminativa hæc sunt quæ retardant. Non magni æstimare eximiam virtutum perfectionem, nec ad eam aspirare. Non frequentare ferventer internos virtutum actus. Externos item actus sine spiritu exercere, materialiter potius quàm formaliter. Exactam votorum, & regularum observantiam non tanti æstimare, uti par est, nec à parvis transgressionibus abstinere. Parum sollicitum esse de puritate intentionis, ejusque continuatione & crebra renovatione. Abjecta officia, & humilia fugere. Ad otiosam vitam aspirare, & labores declinare. Non habere accuratam temporis rationem, & visitationes, atque discursus tædii vitandi causa avidè amplecti. Examen particulare prætermittere, & de virtutis perfectione acquirenda desperare. Non esse ad omnia indifferentem, sed vilioribus speciosiora anteferre.

IV. Obstacula, & signa defectus in via unitiva, hæc esse solent. Circa Missam, & usum sanctissimi Sacramenti tepidum esse. Divina obiter meditari, sine fructu & affectu: & orare vocaliter cursim sine attentione & devotione. Piis colloquiis minime affici, librorumque spiritualium lectionem fastidire. Usus aspirationum, & exercitium divinæ præsentia omittere. Frigidè, & raro internos actus amoris Dei & proximi elicere. Externos item absque debita intentione, & devotione peragere. Non pure in omnibus Deum quærere, nec conari ei placere propter seipsum. Languere in zelo animarum, & in peculiari devotionis affectu erga Deum, & cœlites. Tepescere, ac ferè animum despondere, cum de perfecta

resignatione, & unione cum Deo assequenda tractatur.

v. Hoc examen semel saltem in hebdomada institue, suprascripta puncta attentè percurrendo, & cum notaveris quid te maximè à perfectione retardet, ad hoc amovendum omnem adhibe diligentiam. Considera tuam naturalem complexionem, educationem, & consuetudinem, atque peccata, in quæ olim sæpius labi consueveras; ea enim solent sui vestigia usque ad finem vitæ altissimè impressa relinquere, & ad ea radicitus evellenda strenuè laborandum est. Discute totius diei functiones & exercitia, & attende præcipuè quid in singulis intendas, & qualiter singula obeas ab initio diei usque ad finem.

vi. Expende gradus virtutum, & vide ad quem perveneris; an à contrario vitio studeas te immunem servares an omnes lapsus circa eam vites: an unquam heroicos ejus actus exercueris. Vide quomodo te habeas erga Deum, ejusque amorem, & cultum erga proximum, & superiores, & erga teipsum, animam scilicet & corpus.

vii. Adverte, & disquire an contentus vivas juxta tuam vocationem, & libenter servias in statu & officio tuo: quid sentias de instituto: quantum tempus orationi tribuas: an castitatem Angelicam secteris, & remedia contrariis tentationibus adhibueris: quem fructum ex usu Sacramentorum percipias: an aversionem ab aliquo, vel nimiam cum uno habeas familiaritatem. Mox scribe quæ in te emendanda repereris, & Deum ora, ut dignetur tibi ostendere quid à te potissimum velit. Debes autem præcipuè illas cogitationes, affectus, verba, colloquia, actiones, & omissiones examinare, quæ vix advertenti naturaliter quodammodo excidunt, quæque se produnt, cum languet spiritus, & natura sibi, ut ita dicam, relicta est, tunc enim propriis motibus ipsa natura agi solet, ex quibus disces qualis sis.

S. II. *Modus visitandi quotidie augustissimum
Sacramentum.*

NUllum efficacius instrumentum ad perfectionem & unionem cum Deo, quam crebra per diem Salvatoris nostri Jesu Christi in augustissimo Eucharistiæ Sacramento latentis visitatio. Praxis autem hujus nobilissimi exercitii his ferè monitis continetur.

I. Eundo ad templum considera & admirare incomprehensibilem Dei amorem erga te; non enim satis illi fuit sub speciebus Sacramentalibus suum tibi corpus & sanguinem, ipsamque divinitatem tam mirabili dignatione largiri; sed jugiter etiam usque ad consummationem sæculi in Ecclesiis asservari voluit, ut in omni necessitate certissimum subsidium, in omni tribulatione tutissimum perfugium, in omni rerum eventu præsentissimum consilium in promptu haberes, ejusque præsentia, quantum viatori licet, perfruereris. Cum novis igitur divinæ gratiæ auxiliis semper indigeas ad evitanda peccata, superandas tentationes, & virtutes exercendas, quid optatius tibi contingere potuit, quam apertum accessum ad eum jugiter habere, qui solus potest te adjuvare, erudire, & consolari? Si Rex, vel Princeps magnæ potentiæ è regia sua civitate ad exiguum oppidulum accederet, ut tibi vilissimo homini beneficeret, nonne ipsi continuo assisteres summa cum reuerentia, amore, & gratitudine? Nunc autem Rex Regum, & Dominus dominantium ab excelsis cœlorum habitaculo descendens, velatis radiis majestatis suæ, in exigua pixide latere voluit ob inenarrabilem erga te amoris excessum: quam detestabile ingrati animi vitium foret, non eum inflammatis amoris & reverentiæ affectibus aliquoties saltem in die visitare, & tam insignem benignitatem contemnere? Quis amicus non libenter cum amico versatur? Quis filius in suis necessitatibus non confugit ad patrem cum summa alacritate, & fiducia? Quæ sponsa non frequentissime cum sponso mo-

ratur? Hic autem amicus, & pater, & sponsus est animæ tuæ, fons gratiarum, & omnium bonorum thesaurus inexhaustus. Accede ad eum, & vide, & gusta, quàm suavis est, & delectabitur in crassitudine anima tua, dabitque tibi petitiones cordis tui.

II. His, & aliis hujusmodi considerationibus incitatus ingredi in domum Dei usque ad locum Tabernaculi admirabilis, & confusione tui plenus, Christi præsentiam viva fide apprehende, ipsumque adora in spiritu humilitatis, & animo contrito; ipse enim optimè novit quid sit in te, & quia nihil es; & ideo hoc recognosce & fateri coram eo. Ipse scit omnia beneficia tibi collata, pro quibus gratias age. Ipse videt omnia peccata tua, & malas inclinationes, quas recense in conspectu ejus, & veniam pete. Puta te Christum audire exprobrantem tibi ingratitude, & duritiem cordis, teque dignum omni malo pronunciantem in hac, & futura vita. Approba hoc judicium Christi, & tanquam executor ejus sententiæ, priva te omni bono, & paratum offer ad omnem infamiam, ignominiam, tribulationem, ægritudinem, pœnalitatem, derelictionem, & mortem. Denique excita desiderium Deo ferventius serviendi, propone emendationem, & gratiam pete ad tui innovationem necessariam, atque ita te compone, ut illi placeas.

III. Ad evitandum tædium, quod in ejusdem exercitii frequenti repetitione subrepere solet, varia tibi motiva propones, propter quæ venerabile Sacramentum visitabis, quæ mutare subinde poteris, nunc unum, nunc alterum assumendo. Fines autem, seu motiva hæc sunt. Ut ipsum adores, glorifices, admireris: ut offeras ei te ipsum, & omnia, ut ei gratias agas, ut indigentias tuas eidem exponas, & remedia postules: ut fruaris ejus præsentia, teque cum ipso unias & communices spiritualiter.

IV. Accede ad ipsum eodem spiritu & aviditate;

qua pauper ad divitem liberalem, esuriens ad convivium, sitibundus ad fontem, discipulus ad magistrum, filius ad patrem, æger ad medicum. Sit devotus affectus tuus, & fervens; cumque corporaliter ad Ecclesiam ire nequis justa de causa præpeditus, imitare Danielelem, & tres pueros, teque ad templum converte, & preces tuas eo dirige, ac si præsens adesses, & vacuus non redibis.

v. Cum aridus es, & mentaliter orare non potes, psalmum aliquem, vel hymnum, aut canticum recita ad rem accommodatum. Poteris etiam alicujus, vel plurium virtutum actus exercere modo infra præscribendo; poteris Litanias, aut Orationem Dominicam recitare, vel infra scriptam orationem leges, & in recessu à Christo Domino benedictionem petes, atque ei te ipsum, & omnes, pro quibus orare debes, obnixè commendabis.

§. III. *Oratio ante sanctissimum Sacramentum.*

Ave dulcissime Jesu, verus Deus, & verus Homo, qui ex voluntate Patris, cooperante Spiritu sancto, te mihi nascens in socium, convescens in edulium, moriens in pretium, regnans in præmium dare dignatus es. Ave, & benedic calamitoso exuli tuo, meque recipe in tui amoris suavissimos amplexus. Avete manus venerabiles pro me cruci affixæ; Avete pedes speciosi pro me clavis confixi. Ave latus divinum pro me lancea vulneratum. Ave mitissimum cor, mei peccatoris indignissimi amore saucium. Ego pulvis & cinis, indignus conspectu tuo ob innumera peccata mea, de quibus doleo, te Dominum meum & Deum meum hic verè præsentem, omnium creaturarum possibili affectu saluto, adoro, laudo, & glorifico; & ab omnibus amari, laudari, & glorificari desidero in æternum, & ultra. Offero tibi, Domine, in perpetuum holocaustum voluntatem meam, arborem tuam, ut nec bona velle liceat mihi, nisi tu id per superiores significes. Quid enim scit puer tuus, benignissime Pater, quid expediat sibi, quam viam teneat cæcus

in tot periculis, & ignarus viæ? Tibi cura est de me ab æterno, tu me dirige in viam mandatorum tuorum. Si me vis esse hîc omnium minimum ut sim maximus in regno tuo, nonne infinita est misericordia tua? Si vis me in omnibus obedire, & ab omnibus contemni, sequar vestigia tua, suavissime Redemptor, qui Deo Patri æqualis, obediens ei fuisti usque ad mortem, mortem autem Crucis, & cum sceleratis reputatus es. Quod si immemor promissionis meæ, qua me tibi in servum sponte obtuli, toties optans fieri unicam voluntatem tuam, jam corporis & sensuum commoda quero; Si obliviscor prævaricationis meæ, & tui, Jesu, felle potati; si honorifica affecto, & vilem me agnoscens vilis haberi nolo, quanta mihi confusio in die illa in conspectu tuo! Absit hoc à me, Domine, ut detraham de holocausto tibi dudum oblato, ut non sequar semper voluntatem tuam. Quæ est enim spes mea, & fiducia mea, & amor meus à juventute mea? Nonne tu Domine Deus meus? In te ergo sperans, non confundar, te sequens non errabo, te diligens non timebo. Posside Jesu bone cor meum, & reple illud gratia tua. In te vivam, in te moriar, & tam in vita, quam in morte cantabo tibi, quia bonus es, & in æternum misericordia tua. Laudent te mecum cælum & terra, pro tot ac tantis beneficiis tuis. Tu me amasti ab æterno, etiamsi prævideres me aliquando te osurum: tu me conservasti, & redemisti, qui toties te vendidi pro vilissima creatura: tu prodigum expectasti, justificasti impium, fragilem præservasti, & fugientem proditorem tuum misericorditer vocasti, ut collocares cum Principibus tuis. Et non sufficit adhuc tanta charitas tua, ut amore liquefcatur anima mea?

Sed quod omnem superat gratiam, passus pro me extasim amoris, parasti in conspectu meo hanc divinissimam mensam, in qua carnem tuam in cibum, & sanguinem in potum tribuisti, trahens me ad te in funiculis Adæ, in vinculis charitatis,

Quis jam me separabit ab amore tuo? Quis me impediet, ne me intimè tecum uniam? Dixisti enim, Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in eo. O dulcissimum verbum! tu in me, & ego in te! O quanta dignatio! tu in me, & ego in te! O quantus amor! tu in me vili sterquilinio, & ego in te summo bono! O qualis commutatio! tu in me, & ego in te! Quid ultra petere, & sperare possum? Visitas nos certè in salutari tuo, ad videndum in bonitate electorum tuorum. Et quomodo potero declinare à te, non jugiter adhærere tibi, qui tam copioso munere gratiæ locupletasti me, mihiq; præsens semper assistis in hoc memoriali passionis tuæ, in hoc compendio mirabilium tuorum? Laudo, & glorifico te, dulcissime hospes animæ meæ, quod hoc Sacramentum in ultima cœna instituisti, & in eo permanere nobiscum usque ad consumationem sæculi voluisti. Omnes beatorum spirituum ordines te mecum magnificent & exaltent, & gratias pro me indigno referant, quod à me immundissimo peccatore atrectari, & sumi non sis dedignatus.

Gratias item ago tibi pro tribulationibus, tentationibus, & confusionibus, quas ad salutem meam esse voluisti, & me offero ad hæc, & postulo veste tua indui, obtestans per viscera misericordiæ tuæ, ut retribuas illis, qui suo fortè crudeli damno, & pœna tibi luenda, tantum bonum mihi attulerunt. Cupio tecum bajulare crucem, nudus nudum sequi, in te vivere, pro te mori. Hæc est ultima voluntas mea velut hodie morituri, coram te iudice, & patre amantissimo, & curia Sanctorum, quos testes habebo infidelitatis & tepiditatis, si deterior evafero. Averte Domine, & dele in me servo tuo quidquid tibi displicet. Fac ut temporalium omnium fastidium habeam, cum hæc satiare nunquam possint. Tu verò Domine, omne bonum es, quies, & felicitas mea, & sola sœtietas animæ meæ. Quis ergo mihi tribuat, ut te solum diligam, te quæram toto corde, te in omnibus amem,

qui in omnibus es, & operaris? Veni, bone Jesu, Jesu dulcissime, suavissime, pulcherrime, potentissime, sapientissime, gloria mea, & exaltans caput meum: veni, & ure cor meum, inebria me charitate tua, & fac me unum tecum, sicut tu, & Pater unum estis. Dispone & ordina de me creatura tua secundum beneplacitum tuum. Tuus enim sum, & esse volo in sæcula sæculorum. Amen.

§. IV. *Modus orandi in ingressu Templi.*

CUM aliquod templum ingrederis, primò adorabis augustissimam Trinitatem, sanctissimum Sacramentum, & Sanctos quorum reliquiae, & imagines ibi sunt, præsertim ejus Ecclesiæ Patronum. Secundò, gratias ages Deo pro donis gratiæ in hac vita, & gloriæ in altera Sanctis illius Ecclesiæ collatis, & pro omnibus beneficiis, quæ fidelibus concessit petentibus in illa Ecclesia. Tertio, gratias ages iisdem Sanctis pro bona vita quam egerunt, dum Deo in hoc sæculo servierunt; & pro beneficiis quæ impetrarunt supplicibus suis, & devotis hominibus orantibus in templo illo. Quarto, congratulaberis Deo, & sanctissimo Sacramento, & Sanctis illius loci, de felicitate quam habent in gloria cœlesti; & de honore, qui illis exhibetur in terris, præsertim in eo loco; & de bonis operibus, quæ ibi fiunt. Quintò, dolebis de omnibus peccatis, quæ ibi & alibi committuntur contra Deum, sanctissimum Sacramentum, & Sanctos illos. Sextò, petes à Deo per merita Christi Domini in Sacramento existentis, & omnium Sanctorum illius loci, ut remittantur peccata, præsertim quæ ibi committuntur, vel ibidem aperiuntur in Confessione, vel sunt commissa & confessa, utque eis detur gratia non amplius peccandi: ut exaudiat orantes in ea Ecclesia, si expediat ad eorum salutem; tibi que concedat quod petis: ut à Purgatorio liberet animas, quarum corpora ibi quiescunt: ut det tibi gratiam sanctè vivendi, & ad gloriam perveniendi, quemadmodum illi Sancti vixerunt & pervenerunt: ut ea largiatur, quæ peti solent pro lucranda

indulgentia illius Ecclesiæ. Tandem omnes actus supra scriptos unies cum meritis Christi & eorundem Sanctorum; & sic ex corde sanctissimæ Trinitati offeres ad ejus gloriam, & honorem.

§. V. *Quomodo quisque se gerat cum in aliquod peccatum lapsus est.*

SI te contingat sive ex fragilitate, sive ex malitia in aliquod peccatum, vel defectum incidere, mentem protinus convertes ad Deum. Et primùm quidem vilitatem tuam ad animum revocabis, & actum odii erga te ipsum exercebis. Deinde recolliges te, & conversus ad Deum dices: *Domine Deus meus, ecce gessi me qualis sum. Quid enim à me aliud expectandum quam sordes, lapsus, atque peccata? Doleo Deus meus ex toto corde meo, & fateor, quod multò deteriora perpetrassem, nisi me singulariter tenuisset dextera tua. Ideo gratias tibi ago, precorque ne sanctissimam Majestatem tuam me deinceps offendere permittas.* Hæc ubi sincero corde effuderis coram Deo, non eris sollicitus, peccatumne dimiserit an non: nam hæc curiositas superbiam sapit, & est gravissimus laqueus diaboli, mentem reddens inquietam sine fructu. Te ipsum itaque in paterna brachia clementissimi Dei projiciens, exercitationes tuas resumes, ac si nunquam lapsus fuisses. Pueri nondum satis fortes ad ambulandum sapius cadunt, & quia ex se surgere nequeunt, manum porrigunt matri, quæ eos erigit: tu autem Deo carior es, quàm filius matri. Et licet una die sapius labaris, nullatenus tamen de tua salute & emendatione desperabis; sed solita exercitia iterum cum fervore inchoabis, omnibus viribus contendens, ut internam quietem animæ recuperes, & purè ad Deum te convertas. Turbatio enim ex admisso peccato proveniens, non est indicium doloris ob offensam Dei, sed damnorum quæ timentur, præsertim in diminutione famæ & existimationis apud alios. Animi verò quietem sic ferè comparabis.

Facta ad Deum conversione & petita peccati venia ; ipsiusmet peccati penitus oblivisceris & solam ineffabilem dilectionem Dei contempleris , qua summopere desiderat se tibi unire & æternæ beatitudinis te participem efficere. Sic constituto corde in pia quadam tranquillitate , iterum lapsus tuos recogitabis , totoque corpore prostratus coram Deo, dices : *Ecce Domine , hic ante pedes tuos jacens manebo , nec discedam , nisi venia & consolatione accepta. Si vis me mortem quantumvis acerbam subire in poenam multiplicium peccatorum meorum , occide me , percutite , me , sed flagellis & morte temporali , ut non maneam in æternum separatus à te. Ingemisco tanquam reus , culpa rubet vultus meus , supplicanti parce Deus. Surge deinde & detege , ac confitere lapsum tuum simpliciter & humiliter Patri spirituali cum certa fiducia obtentæ à Deo indulgentiæ. Abstinebis autem à crebrioribus reprehensionibus & internis afflictionibus , quæ à diabolo , quandoque sunt , satagente hujusmodi turbationibus hominem inquietum , pusillanimum & tardum ad bona opera efficere. Tandem his verbis exercitium concludes. *Benedictus es Domine , doce me facere voluntatem tuam. Fac mecum signum in bonum , ut videant qui oderunt me & confundantur , quoniam tu Domine adjuvisti me & consolatus es me. Paratum cor meum Deus , paratum cor meum ad faciendam voluntatem tuam. Loquere Domine , quia audit servus tuus. Pax , & benedictio tua sit super me semper. Amen.**

§. VI. De generali quadam Confessione spiritualiter peragenda.

Optimum exercitium ad expurgandam animam à peccatis , est aliquoties in anno ante præcipuas festivitates generalem totius vitæ confessionem non sacramentalem , sed spirituales peragere. Differt hæc à sacramentali , quod illa Sacerdoti , hæc Deo fit : illa suos habet effectus ex opere operato , ut aiunt Theologi , hæc ex opere

operantis : illa necessaria supposito peccato , hæc voluntaria est : illa voce , hæc solo corde fieri potest : illa à Christo instituta fuit in novo Testamento , hæc ab ipso mundi exordio incepit , eaque utebantur antiqui Patres in lege naturæ , & in lege scripta ; estque etiam in usu in lege gratiæ , imo sacramentali præmitti debet , ad quam nemo accedit , quin prius recogitaverit admissa peccata in amaritudine animæ suæ. Commoda quæ affert , plurima sunt. Per hanc enim disponitur animus ad sacramentalem , acquiritur sui notitia , augetur meritum , & quia plus otii in hac est agendi cum Deo , prolixius quam coram Sacerdote indulgere mens potest actibus contritionis , peccatique gravitatem magis expendere & detestari. Cavendum est tamen , ne quis moram protrahat in peccatorum carnalium recordatione , ne dæmonum astu in veteres cadat laqueos impudicitæ. Methodus servanda in hac confessione hæc erit.

I. Excitato ardenti desiderio hanc tanti momenti actionem non tepidè , aut perfunctoriè , sed bene peragendi , elige locum occultum , aut secretum noctis silentium & colloca te in præsentia Dei sedentis tanquam judicis in tribunali , stipati choro Angelorum & Sanctorum : præsentibus specialiter B. Virgine , Angelo tutelari , Patronisque tuis paratis , ut tibi patrocinentur. His autem adstabis cum omni interna & externa reverentia , tanquam reus fune ad collum alligato & præsentiam judicis cum timore & tremore perhorrescens. Sic pudore suffusus dices : *Domine Iesu Christe, ego sum ille peccator nequissimus, miserrimus, abominabilis, qui majestatem tuam tantisque criminibus offendi, ut illa enumerare non sufficiam, sicut arena maris præ multitudine numerari non potest.* Tum suspira , & ingemisce , qua majori efficacia poteris : illique dicito , te nullo alio fine ad hoc exercitium ferri , nisi ut seria admissorum scelerum pœnitentia & detestatione injuriam resarcias Majestati ejus illatam , quod certè nunquam ausurus fuisses , si clementer ab ipso excita-

tus non fuiffes. Dic etiam tibi statutum effe non inde recedere, quin priùs audias verbum confoiationis, *Remittuntur tibi peccata tua.* Demum lumen petes, quo scelera tua cognofcas: affectus, quibus ea detefferis, media & auxilia, quibus emendes.

1 1. His peractis accufa te de peccatis univerfis, præcipuè de gravioribus, etfi sæpe confeffis, & uti fperare potes, jam pridem remiffis. Percurre omnia, recolendo diverfa vitæ tempora ab ufu rationis ufque ad hanc horam, fequendo feriem præceptorum Dei & Ecclefiæ, teque feveriffimè objurga & in terram abjice cum maximo affectu doloris & humilitatis. Sic autem per præcepta Decalogi difcurre, addendo fingulis quæ fpecialiter in ea materia commiffi.

1. Domine Deus meus, confundor & erubefco levare faciem meam ad te, quoniã iniquitates meæ multiplicatæ funt fuper captum meum & delicta mea creverunt ufquæ ad cælum; fed fto coram iudice reus, coram Redemptore fervus, ideoque attollo mentem & fpem meam ut propitiuſ fias peccatis meis & deleas omnes iniquitates meas. Convertte me & convertar, quia tu Domine, Deus meus es. Fac ut memor fim unde exciderim & pœnitentiam, ac prima opera faciam. Debui te Creatorem meum amare ex toto corde meo: idem tecum velle ac nolle, & in te folo confidere & tibi credere. Sed heu! divifum fuit cor meum & pofui carnem brachium meum & ad nihilum redactus fum. Dereliqui te fontem aquæ vivæ & fodi mihi cisternas difſipatas, nec me humiliavi fub potenti manu tua, cum in te folo vivere & moveri poſſim. Insuper hæc & hæc commifi.

2. Quemadmodum autem cor meum abiit in vanitates; ita etiam lingua mea inflammavit rotam nativitatæ meæ: quæque debuerat effe lignum vitæ, te laudare, de te loqui, ô omne bonum, mihi aliifque mortis occafionem dedit. O beatum & perfectum, qui non

„ est lapsus in lingua : qui enim putat se religiosum esse
 „ non refrænans linguam suam , hujus vana est religio:
 „ O ter felicem qui vota sua , quæ distinxerunt labia sua ,
 „ tibi perfectè reddidit. Ego autem multipliciter ea vio-
 „ lavi , nomenque tuum minimè sanctificavi.
 „ 3. Atque utinam saltem delectatus in te fuisset &
 „ sabbatum delicatum servassem , in officiis tuis fervens:
 „ & exultasset labia mea , cum cantarem tibi ; & in voce
 „ laudis tuæ omnia ossa mea jubilassent ! inebriata enim
 „ esset terra mea & locupletate ab ubertate domus tuæ ;
 „ pingua facta fuissent speciosa deserti , & campi tui po-
 „ tentiæ animæ meæ omnibus bonis abundarent. Nunc
 „ verò lingua mea adhæsit faucibus meis ; contabuerunt
 „ omnia ossa mea ; & orationes meæ atque sacrificia fa-
 „ cta sunt mihi in peccatum propter innumeros defectus
 „ meos.
 „ 4. Quod si te , ut par est , dilexissim ; cibus meus fuisset
 „ facere voluntatem tuam , id est superiorum meo-
 „ rum. Propter te alacriter , & perseveranter obediissim
 „ illis , neque dura cervice Spiritui sancto aliquando
 „ etiam in parvis restitissim , tu enim ad illos dixisti : Qui
 „ vos audit , me audit. Hoc autem mandatum multis mo-
 „ dis transgressus sum : sed & subditis meis necessaria non
 „ providi , onera non portavi , cum tu tibi fieri dixeris ,
 „ quod uni ex minimis tuis fit.
 „ 5. O quantus hic esse stimulus debet , ne ullum cogi-
 „ tatione , verbo , & facto lædam ; ne alicui injuriam fa-
 „ ciam : sed pacem servem , quoad fieri potest , cum om-
 „ nibus ; pacem tuam , quæ exsuperat omne gaudium ! su-
 „ mus enim filii tui , qui solem tuum oriri facis super bo-
 „ nos & malos. Ego verò legis inimemor naturalis , quæ
 „ mihi fieri ab aliis noluissem , ipsis feci ; vixque amicos
 „ benevolos dilexi , quod etiam ethnici faciunt & feræ.
 „ Te nimirum imitari recusavi & in numero filiorum tuo-
 „ rum censerem , cum ipse præceperis dicens , Diligite ini-
 „ micos vestros , ut sitis filii Patris vestri , qui in cælis est.

Quod si jubes inimicos amari, quem debeo odisse? “

6. Certè in extremo iudicio à te agnosci, & inter “
 filios tuos computari vellem: Non studui tamen longè “
 facere à me desideria turpia & illecebrosa, ut mun- “
 do corde te aliquando viderem: nec diligentissima ocu- “
 lorum & sensuum custodia repuli à me jacula ignita, “
 igne illo candentia, qui ad interuersionem devorat & “
 sancta omnia profanat. Violavi templum tuum corpus “
 meum & denigrata est super carbones facies mea. Li- “
 bera me ab omni immunditia mentis & corporis, tu qui “
 solus de immundo mundum facere potes: carnis con- “
 cupiscentiam longè fac à me, & spiritum rectum in- “
 nova in visceribus meis. “

7. Refringe etiam concupiscentiam oculorum, ne “
 cupiditate, radice omnium malorum accensus, aliena ca- “
 piam, abscondam, retineam, damna inferam: ne rem “
 proximi desiderem, ne malum ei aliquod inferri patiar, “
 qui juxta mandatum tuum tribuere debeo mea, ac om- “
 nia potius derelinquere, quàm perdere te. “

7. Et hæc quidem displicent Majestati tuæ, sed “
 longè magis os bilingue & mendax, quia veritas es “
 Deus meus, uti & proximum lingua percutere, famam “
 illius denigrare, servum alienum judicare. Te enim dirè “
 vulnerat, qui sic pungit fratrem suum: te cruciat qui “
 affligit & contemnit illum, quem tanto pretio redime- “
 re dignatus es. Hæc sciebam, Salvator meus, hæc cre- “
 debam & credo; at nihilominus contrarium operatus “
 sum, lingua Christianus, moribus infidelis. “

Eodem modo te accusabis de commissis contra præ- “
 cepta Ecclesiæ, statuta tuæ Religionis, per singula dif- “
 currendo.

8. Sic facta accusatione gravitatem peccatorum tuo- “
 rum ponderabis, ut ea efficacius detesteris. Peccasti enim “
 contra Deum, qui est summum bonum, quo spreto ad “
 umbram boni conversus in rebus caducis tuam posuisti “
 felicitatem, quod est genus quoddam idololatriæ. A Da-

mino & Principe supremo, infami rebellione, & perfidia defecisti: adversus sponsum animæ tuæ sacrilegum adulterium commisisti; innumeris & maximis beneficiis ad ejus contemptum abusus es, quæ est perversitas, & impudentia inexplicabilis. Expende infinitas Dei perfectiones & tuam abjectissimam vilitatem: omnia bona quæ à Deo recepisti, & mala quæ ei pro bonis reddidisti, & vide an possit ulla insania ulterius progredi, quàm ut is, qui ex se nihil est, eum qui est ipsummet esse, audeat irritare. Hæccine reddidisti Domino stulte & insipiens? Nunquid non ipse est pater tuus; qui possedit & fecit & creavit te? Considera deinde quid te ad peccandum impulerit: crescit enim injuriæ magnitudo, si levi de causa irrogatur. Ob quam igitur causam peccasti? Ob modicam & fœdam carnis voluptatem, ob punctulum honoris, ob vile lucellum, ob res denique vilissimas & instar fumi prætereuntes. Quare Deum factis negasti, diabolum ei præposuisti, idque tanta temeritate, facilitate & audacia, ac si Deus tuus, Deus ligneus esset, qui scelera tua, nec videre possit, nec vindicare.

IV. Ex his prorumpes in vehementem admirationem, qua ratione in statu tam misero vitam hilarem & tranquillam ducere potueris. Quomodo creaturæ te hæcenus sustinuerint, quarum conditorem offendisti: cur non omnes adversum te unanimiter conspirarint. Quo pacto Deus tam amanter & patienter te potuerit tolerare, qui tot millena millia aliorum æternis cruciatibus addixit ob peccata & gravitate, & numero tuis minora.

V. Post hæc elicies actum odii & abominationis adversus te ipsum, qui solus auctor peccati es, & peccando majora tibi damna intulisti, quàm unquam inferre omnes demones & homines universi potuissent, quamvis hostes fuissent capitalissimi & crudelissimi. Quare te odio habere debes, atque hostilem in modum persequi, optando penitus abolere quidquid Deo contrarium est, invidendo pia quadam æmulatione eorum felicitati, qui nullo se
unquam

unquam crimine obstrinxerunt, anteposendo rebus omnibus animam, quæ Deum non offendit, & vixit ac vivit integræ conscientiæ puritate.

V I. Sequitur contritio, cum firmo proposito non peccandi amplius, & faciendi fructus dignos pœnitentiæ; Adde autem sequentes affectus, si volueris.

Aquæ multæ peccatorum meorum non potuerunt extinguere charitatem tuam, Deus meus, quam tot, tantisque beneficiis declarare dignatus es. Ideo memoria memor ero tantæ tuæ charitatis & tabescet in me anima mea præ desiderio tui, & liquefcet, Sol justitiæ, ad radios amoris tui. Utinam sicut fluit cera à facie ignis, sic pereant hodie peccata & imperfectiones meæ à facie tua Deus meus. Lavi pedes meos, nunquid ultra inquinabo illos? Non faciam, bone Jesu, gratia tua, sed diligenter cavebo, ne quid in me displiceat purissimis oculis tuis: ambulabo coram te corde perfecto, & gratissimum mihi erit quicquid sanctissimæ voluntati tuæ libitum erit: omnes peccandi occasiones evitabo & virtutibus studebo, quas antea per vitia contraria violavi, ut in quo te magis contempsi, magis honorem. Id profiteor hodie coram te & universa Curia tuæ cœlesti, testem illam invocans desiderii mei, & adiutricem infirmitatis meæ.

V II. Post hæc cum omni reverentia, & demissione animi & corporis, pete veniam delictorum à Deo. Obtestare illum per titulos omnes, qui cor illius ad præstandam tibi misericordiam emollire possunt; uti sunt ejus bonitas, amor, potentia, merita Filii sui, beneficia præstita, & in posterum præparata, & gloria, quæ illi in cœlo terrisque decantabitur, si tibi indulgeat. Eandem veniam postula à sanctissima Christi humanitate. Obscra per puritatem suæ Conceptionis, per Nativitatis demissionem, per vitæ labores, per infamiam mortis, per desiderium, quo vult salutem animarum, per veniam Magdalenæ aliisque peccatoribus concessam, per

C. Bona Opusc. Spirit.

H

merita virtutum suarum, per quidquid pertulit pro te. Utere patrocinio Virginis Matris, Angeli custodis, & reliquorum Sanctorum, & Tutelarium tuorum, pro ea qua pollent gratia apud Deum, & Verbum incarnatum.

VIII. Audi postea quid Deus & Christus interius tibi loquantur. Audi exprobrationes, quibus tuam ingratitude & perfidiam tibi obijciunt post tot beneficia quibus te præ cæteris affecerunt. Excipe cum omni humilitate commonitiones, quibus te ad vitam meliorem excitant. Excipe velut ab ore summi Sacerdotis absolutionem, teque ad pœnam in hac vita subeundam paratum offer humi prostratus. Dic confusus, & dolore plenus. *Domine Pater vite mee, nulla est in mundo condigna pœna demeritis meis; nulla, qua possim satisfacere malis, quæ impudenter commisi. Si hoc tibi gratum scirem, libenter me morti traderem in pœnam delictorum meorum: Sed quia me interficere nec possum, nec debeo, tu me miserrimum occide; aut mitte Angelum gladiatorem tuum, qui de me vindictam sumat. Arma creaturarum tuarum exercitum contra me, ut vindicent causam tuam. Irruant in me omnes ægrotudines, dolores, adversitates, injurie, contemptus, calamitates: omnia lubenti animo sustinebo per gratiam tuam, dummodo in fine placatum mihi ostendas vultum tuum. Vultum tuum Domine requiro, quo civitas tua letificatur: vultum tranquillum & jucundum, quo Angeli beatificantur. Ostende mihi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis, vox gaudii, & consolationis, qua dicas servo tuo, Remittuntur tibi peccata tua, vade in pace.*

IX. Demum concludes hanc spiritualem confessionem actione gratiarum, quas Deo & Christo reddes ob remissionem peccatorum, quam te obtinuisse confidis. Renovabis propositum illi serviendi, obtestaberis ut rata esse jubeat decreta animi tui, eaque ipse, sine quo nihil potes facere, ad executionem feliciter deducat. Gratias item ages beatæ Virgini, Angelo custodi & Sanctis, ob opem tibi præstitam, & auxilium eorum pro vita sanctè deinceps instituenda efflagitabis.

§. VII. *Paraphrasis anagogica Dominicae Orationis.*

Pater. Tu es ille, qui filios spirituales progeneras, mediante vivificativo germine, & ideo verè tunc filius tuus ero, quando te vero amore constringam. Tu Pater omnia potes qui omnia fecisti ex nihilo, da ut serviam tibi filiali amore, teque intimis visceribus amplectar, & tibi soli adhæream.

Noster, qui ratione tuæ latissimæ bonitatis omnes spiritus rationales per immisos à te radios ad te trahis, & non est qui se abscondat à calore tuo: quando te tam ardentem amabo, ut tuæ bonitas in me appareat? Nam si verè te amarem, tunc aliquid in me tuæ latissimæ diffusionis stillares.

Qui es in Cœlis. Sed in terris quoque es per essentiam, præsentiam, & potentiam. Verum alio modo in cœlis es, quàm in terra. In cœlis enim sunt Angeli & Beati, qui cœli cœlorum sunt, in quibus es adeo ineffabiliter, ut esse in rebus cæteris non videaris. Cœli etiam sunt sancti viri, qui à terrenis rebus elevati, puri, simplices, illuminati in cœlis semper conversantur: in quibus es per gratiam quæ tanti est pretii, ut sine ea quidquid in mundo est nihil sit. Quando igitur anima mea nitida & clara instar cœli efficietur, & diversarum virtutum sideribus adornata? Tunc enim in me habitabis, cum per flammam amoris ab omni fæce purgatus, mundum tibi & immaculatum cordis hospitium exhibebo.

Sanctificetur nomen tuum. Sine terra efficiatur in me nomen tuum, quod est mirabile. Nisi enim depulsa omni carnalitate te super omnia diligam, terrenæ concretionis pondus spiritum terræ alligatum tenebit. Quando igitur sanctificabitur notitia tua in me? Quando in me habitabis per gratiam & amorem, itaut terra nullum in me habeat locum? Quando depulsa omni mortalitate unus tecum spiritus efficiat per mysticam unionem?

Adveniat regnum tuum, ut non regnet peccatum in meo

Hij

mortali corpore. Vult quidem regnare in me quandoque inanis gloria, quandoque luxuria; sed ego nolo quemquam in me regnare, nisi te Domine Rex Regum, qui solus habes immortalitatem. Tunc autem in me regnabis, cum te ardentem amavero: qui enim te amat, tecum regnat; & qui te possidet, omnia possidet in æternum. Valeant omnia regna mundi, & omnis gloria eorum. Melior est mihi dies una in atriis tuis, quam mille anni in tabernaculis peccatorum. Exul sum & peregrinus super terram, ad hoc natus ut futuram civitatem inquiram, in qua tu regnas: & hoc est regnum, quod opto; nam si hoc quaesiero, & justitiam ejus; tu me de cæteris fecisti securum.

Fiat voluntas tua, sicut in cælo, & in terra. Regnum enim tuum nemo potest possidere, nisi rectus fuerit. Rectus autem esse nequit, nisi qui tuam fecerit voluntatem: voluntatem verò tuam nemo facere potest, nisi ex dono tuo, quia nemo venit ad te, nisi tu traxeris eum. Propterea fiat à te voluntas tua, mihi scilicet donetur à te, ut per gratiam tuam faciam in terra voluntatem tuam, sicut in cælo fit à Beatis per gloriam tuam. Purifica cor meum, ô ignis ardentissime, ut expellam perfectè amorem proprium, & rejiciam propriam voluntatem, ut plenè fiat in me voluntas tua, & mea pereat. Pereat in me omnis proprietas, teque solum diligam ex toto corde, & glutino amoris tecum unitus tibi soli adhæream, & consentiam.

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Non peto quod voluptati serviat, sed quod languenti animæ sufficiat. Non carnis consolationem quæro, sed affectionem supercælestem. Panem volo Angelorum, augmentum videlicet amoris, quo solo afficitur, & satiatur anima mea. Quando fiet istud, optime Pater, ut te flammigeris affectionibus contingens, panem amoris comedam in saturitate? Hunc panem da mihi semper, ut eodem cibo in præsentem nutriar, quo Angeli sancti in gloria saturantur: ut de micis comedam, quæ cadunt de mensa Domini mei. Inquietum est cor meum, donec pane isto divino

aliquantulum confortetur, qui ideo quotidianus dicitur, quia quo plus comeditur desiderio quotidiano, reficit abundantius.

Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Multipliciter enim tibi debitor sum. Nam quis potest numerare peccata quæ feci, quis tolerare quæ quotidie perpetro? Hæc sunt debita, quæ mihi opto dimitti. Solus autem amor uniendo me tibi, te quondam mihi offensum placatum efficiet & reddet gratiosum. Quando igitur ô bene creditor, te vero amore constringam, ut omni peccato dimisso, te mihi placatum sentiam notitia experimentalis? Ne differas secundum multitudinem bonitatis tuæ dimittere mihi, quia & ego verè dimitto debitoribus meis, paratus eis benefacere, ubi & quando oportuerit.

Et ne nos inducas in tentationem. Perfice Pater quod cœpisti, & misericordia tua subsequatur me omnibus diebus vitæ meæ. Scio enim, quod qui perseveraverit usque in finem hic salvus erit. Nemo autem perseverare potest sine te, quia totus mundus laqueis & tentationibus plenus est; & nos in tenebris ambulamus, atque inimicos habemus, qui non dormiunt die, ac nocte. Hoc itaque peto amoris glutino inseparabiliter colligari, quia tunc securus ero, cum tibi totaliter adhærebo.

Sed libera nos à malo. Non à malis, quæ me pati oportet in hac vita, ut prober in camino tribulationis; hæc enim libenter ferre paratus sum tua gratia opitulante: Sed à malo pœnæ infernalis, quæ hominem separat à te: à malo quoque Purgatorii, non ut effugiam tormenta, sed ne diù ibi detentus desiderio frauder videndi faciem tuam, in quam desiderant Angeli prospicere. Verum si ego te ardentem diligerem, amoris flamma peccatorum rubiginem exureret, & sic in hora mortis meæ flammigeris affectionibus expurgatus, ad te diù desideratum sine dilatione evolare. Quando ergo hoc ardore te diligam, qui & pœnam excuiat, & à dilatione absolvat? Hoc ipse præ-

stare digneris, qui vivis, & regnas Deus per omnia se-
cula seculorum, Amen.

§. VIII. *Oratio ad sanctissimam Trinitatem.*

O Summa Trinitas, una virtus, indiscreta Majestas, unus in substantia, Trinitas in personis, numerabiliter innumerabilis, mensurabiliter immensurabilis, invisibilis, ineffabilis, admirabilis, incomprehensibilis, imperscrutabilis: Deus magnus sine quantitate, sine qualitate bonus, sine tempore sempiternus, sine situ ubique præsens, sine loco ubique totus, omnia implens sine extensione, sine indigentia omnia creans, sine motu omnia movens. In magnitudine infinitus, summus in bonitate, in virtute omnipotens; in sapientia inæstimabilis, terribilis in consiliis, in verbis verax, in operibus sanctus, justus in judiciis, copiosus in misericordia, patientissimus erga delinquentes, piissimus erga pœnitentes: cui nec præterita transcunt, nec futura succedunt: cui nec origo initium dedit, nec tempora dant incrementum: quem nec spatia dilatant, nec voluntas variat, nec mœsta perturbant, nec læta demulcent. Deus sancte sanctorum, Deus spirituum & cunctæ carnis, à cujus conspectu tremit cœlum & terra; cujus nutui obediunt elementa: vita vivificans me: lumen illuminans me. Aperi mihi clamanti portas justitiæ, & ingressus in eas confitebor tibi. Te adoro, te laudo, te glorifico labiis & corde, omnique qua valeo virtute te benedico; & procumbens humiliter sub pedibus magnificentiæ tuæ, gratias ago tibi, quia per illustrationem gratiæ tuæ illuminasti me, & per matris Ecclesiæ documenta in fide tua confirmasti me. Et unde hoc mihi, factor cœli & terræ, qui bonorum meorum non eges, unde mihi hoc quod amasti me? Quid tibi dedi, & retribuisti? Ubi eram antequam fierem, & ut inciperem bonum? Sed tua gratia factus sum, & innumerabilibus donis tuis ornatus sum; perfice ergo me, qui fecisti me; perfice usque ad formam plenam imaginis tuæ, & similitudinis, ad quam formasti me.

Te invoco, ô beata Trinitas, ut venias in me, & templum me facias dignum gloriæ tuæ. Rogo Patrem per Filium, rogo Filium per Patrem, rogo Spiritum sanctum per Patrem & Filium, ut omnia vitia elongentur à me, & omnes sanctæ virtutes plantentur in me. Deus immense, à quo omnia, per quem omnia, in quo omnia facta sunt, custodi me opus manum tuarum in te sperantem, & in tua solummodo misericordia confidentem. Custodi me quæso hîc & ubique, nunc & semper, intus & foris, itaut in me nullus pateat locus insidiis inimicorum. Ad te beatissima Trinitas anima mea suspirat, quoniam à te infeliciter exulat. Discedens à te quantis se intricavit erroribus, doloribus, timoribus? Cor meum conturbatum est, & inde dolor: dereliquit me virtus mea, & inde pavor; lumen oculorum meorum non est mecum, & inde error. Veruntamen in te speravi Domine, quoniam adhuc confitebor tibi, cum error videlicet à ratione, à voluntate dolor, atque à memoria timor omnis recesserit; & successerit illa, quam spero, mira serenitas, plena suavitas, æterna securitas.

Æterne Pater, ingenite, innascibilis, principium sine principio, auctor bonorum, fons deitatis, ac totius entitatis origo, Deitas tua me totum repleat, ejusque gloriæ participem faciat, quam Filius tuus mihi promeruit. Sanctifica me in veritate, & tui præsentia imple memoriam meam, ut cum timore & tremore semper stem in conspectu tuo, nec unquam mens mea à te avertatur. Fili unigenite, non posterior, nec minor Patre, eique omnino coæqualis, & consubstantialis, Deus de Deo, lumen de lumine, candor lucis æternæ, Verbum incarnatum, virtus omnipotens, sapientia quæ ex ore Altissimi prodiisti; imago Patris, splendor gloriæ, & figura substantiæ ejus, illumina intellectum meum, roborata infirmitatem meam, ut te cognoscam, & diligam; & tanquam unicam præsidium meum omnibus præferam. Sanctissime Spiritus, à Patre & à Filio procedens, utriusque amor,

& arētissimum vinculum, charitas essentialis, & totius charitatis principium, ignis consumens, flamma vitalis, donum superans omne donum, à quo omnia bona in nos descendunt, inflamma voluntatem meam ferventissimo tui amore, & constanti charitate, ut te solum quæram, & univēsa despiciam. Adstringe me tibi, & Patri, ac Filio; ut nec intellectu, nec affectu à vobis divellar. Sancta, & adoranda Trinitas, Deus meus, & omne bonum meum, abrenuntio propter te omnibus mundi pompis, & honoribus. Detestor omnem carnis, & sensuum voluptatem: Anathema divitiis, & vanitatibus seculi. Gloria mea hæc sit, pro te contemni: mea voluptas, tibi adhærere: meæ divitiæ, tibi servire in secula seculorum. Amen.

§. IX. *Pia exercitatio erga Christum Crucifixum.*

Montibus Hannoniæ parvus libellus impressus est anno 1634. praxim quandam continens spiritualis exercitationis erga Christum crucifixum, qua pius quidam Dei servus utebatur. Est autem huiusmodi.

I. Habebat hic in cubiculo suo Christi è Cruce pendentis affabrè factam imaginem opere anaglyptico, quam semel in mense nudis pedibus maxima humilitate adorabat, fidelitatis juramentum ei præstans; deque omni quod erat, quod poterat, quod habebat homagium illi faciebat, petens, ut sibi tamquam servo emptitio ejus pedes exosculari liceret. Singulis quoque sextis feriis ipsum cum univēsa familia adorabat, sicut solet Ecclesia feria sexta majoris hebdomadæ.

II. Cum aliqua tentatione vexabatur, ad ipsum confugiebat: & si foris fuisset, anima ejus ad pedes ipsius volabat, & in sacris ipsorum vulneribus se abscondebat. Cum verò è cubiculo egrediebatur, in una plagarum animam suam relinquebat; & si alicubi inutilia audiebat colloquia, in nidulo suo colligebat se, mente Crucifixum adorans, & dulcia cum eo miscens colloquia. Quod si domi tentabatur, Crucifixum arripiens eo seipsum signa-

bat, eumque amplectebatur, sicut infans terrore correptus, ad matrem vel nutricem fugit. Deinde dicebat sibi, *In hoc signo vinces*: & ad diabolum, *Ecce Crucem Domini nostri Iesu Christi, fugite partes adversæ, vicit Leo de tribu Iuda, radix David.*

III. Si aliquando tentationi succumbens culpam aliquam admisisset, concito gressu ad Crucifixum properabat, seque accusabat ante tribunal justitiæ ejus, & quasi ex ore Domini sententiam suæ damnationis proferri audiret, se humi prosternebat, atque illico pœnitentiam sibi inspiratam faciebat. Interdum etiam graviora sua peccata scribebat, & ad pedes Salvatoris ferebat, ut pretioso suo sanguine ea deleret. Suo item cordi cor saucium Jesu Christi aliquando applicabat, manibus manus, pedibus pedes, ut à fonte totius sanctitatis remedium acciperet suarum necessitatum.

IV. In omnibus dubiis ac difficultatibus suis consilium ab eo petebat dicens, *Loquere Domine, quia audit servus tuus.* Quoties aliquid composuerat, ad pedes ejus ferebat, *Tua est, inquit, hæc doctrina, Domine, tu mihi eam didicisti: corrige hæc scripta & omnis eorum laus tua sit.* In desolationibus ad eum recurrebat dicens, *Deus Deus meus, ut quid dereliquisti me?* Confugiebat ad eundem in ariditatibus, & dicebat, *Anima mea sicut terra sine aqua tibi, velociter exaudi me Domine.* Cum ægrotabat, subinde ad ipsum respiciebat, æstimans se felicem quod aliquid pro illo pateretur. Scribebat illi epistolas plenas amore, omnemque statum suum internum ei revelabat, & consilium ab eo petebat; sero florum eum coronabat, accipiens sibi spineam coronam: erant autem flores, diversæ de seipso victoriæ, actusque virtutum, quos illi offerebat serò post examen: spinæ verò erant mortificationes.

V. Vocatus ad aliquam conversationem ponebat Crucifixum super os, oculos, & aures dicens, *Pone te Domine, sicut seram ori meo; sicut sepem spinarum auribus meis, & aliis sensibus, ut nihil intret in cor meum, quod displiceat.*

cordi tuo. Quod si in illa conversatione aliquo modo deliquisset, pœnam imponebat ori suo, ne sacra vulnera oscularetur: oculis, ne in faciem ejus respicerent: linguæ, ne coram eo loqui præsumeret usque ad certum tempus, donec crederet culpam esse expiatam. Semper eum præsentem habere conabatur, cupiens mori cum eo in Cruce. Omnes actiones suas actionibus ejus conformare satagebat, ipsumque jugiter precabatur ut inter brachia sua, & cor apertum reciperet spiritum suum. Hæc & alia obsequia erga Christum crucifixum præfatus Dei servus præstabat: Sed ista dumtaxat è multis excerpti, quæ ad exemplum, & imitationem sufficere possunt. Amor autem, & spiritus Domini Jesu se devotè exercitanti plura suggerent: ipse enim spiritus adjuvat infirmitatem nostram, ipse postulat pro nobis, & facienti quod in se est, vires ac robur subministrat.

§. X. *Paraphrasis Angelicæ Salutationis.*

Ave Mater Dei, Mater gratiæ, Mater misericordiæ, quæ Deum & hominem peperisti. Ave Regina cœli & terræ, quæ sine vâ peccati semper fuisti, ab omni miseria immunis, & verè in omnem æternitatem beatissima. Ave fons salutis, cujus privilegiorum multitudo innumerabilis, splendor æternus, gloria inexplicabilis est. Ave pax, & gaudium mundi, quæ cœlum terræ, nos Deo conciliasti.

Maria, nomen dulcissimum super mel & favum: nomen post Filii tui nomen super omne nomen, in quo post Filii nomen benedicuntur omnes nationes terræ: nomen in quo flectitur omne genu, cœlestium, terrestrium, & infernorum. Maria illuminatrix omnium spirituum, ad cujus lucem mores effingimus: Domina nostra, cujus pio famulatu felicitatem adipiscimur sempiternam: Stella maris, cujus perpetuo afflatu, & fulgore illustramur, & ad portum salutis dirigimur: Mare gratiarum & sanctitatis, è quo sequeuntur omnium virtutum exempla, omnia Sanctorum charismata, & beneficia.

Gratia plena. Ira enim & maledictio in omnes filios Adæ: tu autem invenisti gratiam apud Deum. Singulis gratia data est per partes, in te tota se effudit gratiæ plenitudo. Tu gratia plena, quæ nulli unquam peccato aditum aperuisti: gratia, inquam, plena, quia omnia opera ex gratia fecisti, & in cunctis virtutibus excelluisti. Fuere quidem & alii Sancti gratia pleni, sed tu valde differenter ab illis; quia ibi major abundantia liquoris, ubi major capacitas vasis. Quanta autem capacitas tua fuit, quæ illum tuo gremio contulisti, quem cœli capere non possunt?

Dominus tecum. Tecum in corde, tecum in utero, tecum in auxilio. Tecum Filius, quem carne induis; tecum Spiritus sanctus, de quo concipis: tecum Pater, qui eum genuit ab æterno, quem tu paries in tempore. Dominus tecum, & in te; uti Rex in solio, sponsus in thalamo, amicus intimus in amico, imò multò intimiùs & arctiùs. In me etiam Dominus est, quomodo enim subsisterem sine illo? Sed in te multo excellentiùs per majorem gratiam, per majorem bonorum communicationem, per assumptionem humanæ naturæ.

Benedicta tu in mulieribus. Verè benedicta, quæ à communi maledictione mulierum libera, nec sterilis fuisti, nec virginitatem amisisti, nec in tristitia peperisti. Portasti Deum qui portat orbem; genuisti genitorem tuum, nutritivisti omnium viventium nutritorem; virum non nosti, & virum utero tuo circumdedisti. Verè benedicta, quæ fuisti excelsior cœlo, latior terra, major universo, illum gerens in ventre, qui nullo clauditur termino. Verè benedicta, quia carne ex te assumpta Filius Dei humanum genus ab omni maledictione liberavit.

Et benedictus fructus ventris tui, Iesus, quia sine corruptione conceptus, sine dolore natus, & ut peccati destructor in lucem editus. Meritò benedictus, qui est super omnia Deus benedictus in sæcula, quem Pater caput Angelorum & hominum constituit, & sine mensura omni

gratia, & benedictione replevit. Tu arbor vitæ fuisti, in Ecclesiæ Paradiso sita, ex qua tam dulcis, tam utilis, tam pretiosus extitit fructus, qui & te benedictam fecit, & nos eripuit à maledictione, & morte peccati, & omni benedictione cumulavit.

Sancta Maria Mater Dei, quæ sancta es, & sanctitatis prodigium; donorumque & gratiarum pelagus inexhaustum. Vera Mater Dei, quæ Deum hominem factum peperisti: pia mater nostra, quæ erga nos maternum geris affectum, & mater peccatorum vocari non erubescis.

Ora pro nobis peccatoribus. Non dicimus quid ores, quia tu scis quid expediat nobis. Tu sancta es, & quid nobis nisi sanctitatem postulabis? Tu gratia plena, quid petes nisi gratiarum abundantiam? Ora igitur pro nobis.

Nunc, & in hora mortis nostræ. Duplex auxilium nobis est necessarium: alterum ut sanctè vivamus, alterum ut sanctè moriamur. Utrumque nobis impetra, ut præsentis temporis ab omnibus malis animæ & corporis liberati, in sanctitate progrediamur, & perseveremus: & cum hora mortis nostræ advenerit, ab omnibus insidiis diaboli erepti, sancti & immaculati hinc decedamus, & perpetuo Dei aspectu in cœlesti patria perfruamur. Amen.

§. XI. *Quomodo colendus quilibet Sanctus, præsertim in ejus Festivitate.*

Constat hoc exercitium quintuplici actu, nimirum adoratione, gratiarum actione, petitione, congratulatione, & oblatione.

1. Ex amore Dei, & Sancti illius, quem propter Deum amas, sanctissimam Trinitatem actu patriæ adorabis, tanquam principium omnium donorum naturæ, gratiæ, & gloriæ, quibus ille Sanctus fuit ornatus in hac vita, & nunc ornatur in cœlo. Ex simili quoque amore ipsum

Sanctum adorabis actu dulciæ, tanquam ornatum illis donis in hac vita, & in cælesti gloria. Eodem modo omnes ejus reliquias, ubicumque servantur, adorabis; concipiendo eas in variis partibus dispersas.

I I. Gratias ages sanctissimæ Trinitati pro omnibus donis illi concessis; & Christo in quantum est fons, ex cujus meritis illa dona fluxerunt. Deinde gratias ages ipsi Sancto: Primo, quia tam fideliter Domino suo servivit in hac vita & bene usus est donis naturæ & gratiæ sibi concessis. Secundo, quia nunc in gloria cælesti tam perfectè famulatur Deo, ipsum laudando & amando. Tertio, pro omnibus beneficiis per ejus merita vel preces, Ecclesiæ sanctæ, vel alicui particulari concessis: & præsertim pro exemplis optimæ vitæ ad imitandum relictis. Demum gratia ages Angelo ejus custodi, aliisque Sanctis, qui cum in hac vita juverunt & quorum auxilio sanctam traduxit vitam & ad gloriam Paradisi pervenit.

III. Rogabis sanctissimam Trinitatem per Christi & ejus Sancti merita, ut tibi & aliis ipsius devotis det gratiam sancte vivendi, ut ille vixit; & ad gloriam perveniendi, ad quam ille pervenit. Eundem quoque Sanctum deprecaberis, ut propter Dei amorem idem nobis efficaciter impetret: Rogabis, ut in Ecclesia sancta minuatur, quàm maximè fieri potest, numerus peccatorum existentium in peccato mortali & justorum tepidè Deo servientium: ut extra illam minuatur numerus infidelium Iudæorum, Hæreticorum & Schismaticorum: ut Principes Ecclesiastici cum toto Clero & Religiosis gratum divinæ Majestati exhibeant famulatum, quilibet pro ratione sui gradus: ut Principes seculares cum omni statu seculari majorem habeant rationem divini honoris & obedientiæ erga Ecclesiam, quàm ullius commodi temporalis; & inter se mutua concordia pacificè viventes; bonis temporalibus ad animæ salutem & pauperum subsidium utantur: ut qui ejus auxilia implorant, salutarem consequantur effectum &

quantocius exaudiantur : ut defuncti , qui in hac vita eum devotè coluerunt , & alii qui nullis specialibus suffragiis juvantur , è pœnis Purgatorii citò liberentur : ut te adjuvet in omnibus negotiis tuis , maximè in eo quod tunc præ manibus habere contingit.

IV. Congratulaberis sanctissimæ Trinitati , & Christi humanitati , quod ille Sanctus tam fideliter in hac vita Deo servierit & nunc sit beatus in patria. Eidem quoque Sancto de hac ipsa re congratulaberis & de omni honore , qui ei in hac vita exhibitus est , exhibetur & usque ad diem iudicii exhibebitur. Angelo item ejus custodi & aliis Sanctis , qui eum juverunt in hac vita , quod nunc gaudeant de tam felici fructu auxiliorum suorum ad laudem & gloriam Dei.

V. Offeres sanctissimæ Trinitati & Christi humanitati , omnia merita illius Sancti & omnes ejus satisfactiones Christi meritis unitas , in honorem divinæ Majestatis & Iesu Christi humanitatis : in gaudium accidentale Beatæ Virginis , Angeli custodis & aliorum Sanctorum ; illorum præsertim , qui amici ejus fuerunt in hac vita , vel quocummodo eum juverunt : ad impetrandam remissionem peccatorum tuorum & totius mundi , & ad tollendam pœnæ temporalis obligationem , in quandam recompensationem pro omnibus beneficiis tibi & toti mundo & præcipuè in eo templo per ejus Sancti merita concessis : ad ea obtinenda , quæ à Deo petis & quibus maximè indiges ad consequendam vitam æternam. Ipsi autem Sancto offeres preces , quas fundunt ad eum omnes fideles pro suis necessitatibus , ut eas præsentet ante Tribunal Altissimi : Offeres desiderium eidem placendi & ejus honorem propagandi.

§. XII. *Exercitium internæ conversationis cum Sanctis.*

Cum solus stas , aut iter agis , pro solatio tuæ solitudinis socios tibi assumes cælestis curiæ cives. Et primo quidem ad B. Virginem accedes & eam cum Archangelo Gabriele humiliter salutabis , agensque cum ipsa de my-

sterio nostræ Redemptionis. Deinde quæres diligenter S. Joannem Baptistam Præcursores Domini in eremo latentem, dicisque ei: Ave sanctissime & dilectissime amice Jesu Christi Joannes. Multa bona & mirabilia audivi de te; quomodo sis natus mirabiliter, & in utero Matris sanctificatus: quam strictè & religiosè in solitudine conversatus fueris, ne levi saltem cogitatione peccares. Tum petes ab eo quandiu & cur in solitudine vixerit; quis ei ministraverit & alia hujusmodi: audiesque intus ipsius responsum rei propositæ & respondentis sanctitati accommodatum. Postea ad Apostolos Christi procedes, & dulcia cum singulis inibis colloquia. Petes a Petro, quomodo fleverit peccatum suum, ibisque cum eo in Templum ad orandum & ascendes in cænaculum, ut accipias cum eo Spiritum Sanctum. Ibis cum Paulo per omnia loca ad prædicandum & quæres ab eo, Quomodo raptus fuerit in Paradisum. Ab Andrea postulabis, quam suavis fuerit ei Crux: à Jacobo majori, qualiter biberit Calicem Passionis occisus ab Herode. Joannem interrogabis de suo Evangelio & divina Apocalypsi, statuque totius Ecclesiæ militantis & triumphantis. Eodem modo cum ceteris colloquia inibis, & discures postmodum per choros Martyrum, Confessorum & Virginum, insigniores ex eis salutando & de virtutibus eorum sermonem instituendo, cum affectu amoris, devotionis & imitationis.

§. XIII. *Protestatio, & postulatio amantis animæ.*

Magnum est, Domine, desiderium, quo ardeo te solum amandi, tibi soli serviendi: sed infirmæ admodum ac debiles sunt vires meæ. Multi sunt, qui me persequuntur, infinitæ sunt cogitationes & sine numero tentationes, quæ me affligunt: & nisi tu adjuves me, paulominus habitabit in inferno anima mea. Ideo cupio me tecum ligare vinculo indissolubili, quod in æternum dissolvi non possit. Protestor igitur ego peccator miserabilis & servus tuus indigens gratia & misericordia tua, co-

ram te Deus meus Pater & Fili & Spiritus Sancte, intendens hunc actum continuare in efficacia tui benedicti & amantissimi cordis: Protestor inquam, quod nulli omnino cogitationi, verbo, vel actioni, quæ contra te vel sanctissimam legem tuam, aut contra præcepta Ecclesiæ, & statuta regulæ meæ sint, assensum præbere volo: atque hæc omnia à me semper elongare conabor, exhibendo me purum, & immaculatum in conspectu tuo. Audiant cœli, audiant Angeli, & cælites universi hanc meam voluntatem, & protestationem. Audiat me terra, & incolæ ejus, sintque mihi universæ creaturæ testes vitæ emendationis, quam deinceps instituire decerno. Attentus sit infernus, & qui eum inhabitant maligni spiritus, animæ infelices æternis ignibus addictæ, quia eorum suggestiones, & peccata abominor & detestor, eorumque horribili exemplo tremo & expavescō. Sed quia ex me nihil sum, & nihil possum, instantissimè à te postulo, Domine Deus meus, omne quod mihi necessarium est ad amandum te, & serviendum tibi fideliter: Dum verò hoc dico, intendo hac mea petitione includere, ac simul unire, & offerre tibi omnes orationes omnium Angelorum, & Sanctorum, Beatissimæ Virginis & Jesu Christi Filii tui, omniumque electorum tuorum, quæ vel mente, vel voce factæ sunt ab initio mundi, & fient usque in finem: omnique momento hunc actum renovare intendo, certam habens confidentiam, quia tu Domine exaudies me per Jesum Christum Filium tuum, & per merita Sanctorum tuorum. Amen.

§. XIV. *Exercitium spiritualis mendicitatis.*

Quia pauperes in hoc exilio sumus, mendicandum est nobis in terra viventium, ubi locus est magnarum elemosynarum, à Rege, à Regina, & ab omni familia. Dividenda cœlestis patria in varios vicos, seu regiones, statuendo in una Angelos, in altera Patriarchas, & sic de reliquis. Porro Angelos considerabis tanquam nuncios,

nuncios & secretarios: Patriarchas & Prophetas, tanquam consiliarios: Apostolos ut iudices: Martyres tanquam milites: Confessores tanquam thesaurarios; Virgines tanquam sponsas & dispensatrices. Praxis hujus exercitii his præceptis continetur. Primò, excitabis mentis torporem, considerando quàm miser sis, & miserabilis; nudus, & cæcus: & expurgabis te à peccatis per compunctionem. Secundò, ascendes Sanctorum habitacula per devotam contemplationem. Tertiò, captabis benevolentiam, eos reverenter salutando, magnificè commendando, & te profundè humiliando. Quarto, expones miseriam tuam, quia reus es & infirmus, omni vitio plenus, omni virtute destitutus; passionibus subiectus. Quintò, sequetur pia, humilis, & instans oratio, in qua exprimes id quod petis tibi utile, & necessarium esse, & ab eis duntaxat sperandum: pietatem eorum nulli unquam negatam, sed semper solitam omnibus misereri: te gratum, & memorem semper futurum. Sextò, tuam petitionem confirmabis variis probationibus, locis, & argumentis. Septimò, obsecrabis eos, & obtestaberis, per Dei misericordiam, & cætera attributa, per Christi mysteria, & pietatem eis exhibitam, per eorum charitatem, & viscera pietatis. Octavò, gratias ages Sanctis, quod à te exorari voluerint, quod crebrius tibi succurrere, & consolationem immittere dignati sint. Nonò, offeres Deo hoc exercitium in unione operum Christi, petens ab eo quæ à Sanctis postulasti. Hujus exercitii praxim diffusissimè tradit Gerson tractatu de spirituali mendicitate, Tomo tertio.

§. XV. *Exercitatio patientia cum aliquid adversi occurrit.*

CUm tibi aliqua evenerit adversitas, vel contrarietas, sive in corpore, sive in anima, sive in fama, & estimatione, statim confugiens ad orationem, in qua remedium omnium malorum reperitur, petes à Deo virtutem patientiæ. Postea respicies multitudinem peccatorum tuo-

C. Bona Opusc. Spirit.

I

rum, pravosque habitus, & inclinationem ad omnia mala,
& sic orabis.

» Peccavi, benignissime Jesu, & multiplicatæ sunt ini-
» quitates meæ super numerum arenæ maris: à planta
» pedis usque ad verticem capitis non est sanitas in me,
» & nisi gratia tua adjuvaret me, crescerent quotidie
» delicta mea usque ad cælum, adeo pronus ad malum
» sum. Ideo millies me damnare cum Angelis rebellibus
» debuisses igne sempiterno cruciandum: hæc est enim
» merces, quam merui tot sceleribus, & transgressionibus
» meis. Sed tu Domine fecisti mecum misericordiam
» tuam, & liberaisti me à perditione: & pro pœnis æter-
» nis, quas evasi per gratiam tuam, hisce minimis tribu-
» lationibus excerces me, ut purges à peccatis, & præ-
» pares ad gloriam. Istæ sunt rosæ, & lilia, quæ tu
» sponse animarum, ad ornandam animam meam mittis
» è cælo, ut placeat oculis tuis. Accepto hoc donum
» tuum libentissime, Domine Deus; & toto cordis affe-
» ctu hanc tribulationem, seu persecutionem amplector,
» quantumvis recalcitret perfidus sensus meus, & in
» contrarium renitatur. Non consentio perversis moti-
» bus partis sensitivæ, pravæ ejus suggestiones rejicio,
» Accepto, & volo quod tu vis. Fiat voluntas tua.

Hæc postrema verba sapius repetes: deinde obtutum
figes in Jesum crucifixum, & sic eum amanter alloqueris:
» Tu pro me pendes in cruce, Jesu dulcissime, spinis
» acutissimis coronatus, tu pro me spargis pretiosissimum
» sanguinem tuum, & crudelissimam toleras mortem:
» ego autem non feram ob tui amorem hanc levissimam
» tribulationem? Rex æternæ gloriæ, & Dominus uni-
» versorum pro me vilissimo servo atrocissimam patitur
» mortem, & ego omnium malorum reus propter ipsum
» nihil patiar? Solumnè igitur relinquam sponsum meum,
» vitam meam in tormentis? Absit hoc à me, bone Jesu,
» tecum pati volo, tecum affigi, & mori. Venite omnes
» tribulationes, omnes injuriæ, & contumeliæ, omnes

calumniæ, & derisiones; venite quotquot estis infirmitates, & adversitates: Deo juvante patienter feram quicquid ille immiserit mihi, qui tanta pro me passus est. Moriatur sensus, juguletur caro, vivat crux, vivat crux Christi.

Mentem demum elevabis ad Deum, & dices succenso affectu: Ita Pater, quoniam sic fuit placitum ante te. Tu ab æternò prævidisti istam mihi eventuram adversitatem à tali persona, tali modo, & tempore, & cum talibus circumstantiis: & hanc præordinasti, & permittere decrevisti ad salutem animæ meæ. Gæudeo igitur & exulto; quod tua sanctissima voluntas adimpleatur in me. Omne meum velle & nolle tuo justissimo beneplacito prorsus subjicio. Absit à me tanta perversitas, ut meam distortam voluntatem tuis æquissimis decretis præferam. Volo quod tu vis, Deus meus, in tempore, & in æternitate. Accepto ex toto corde, & animò hoc donum tuum quantumvis asperum sensui, cum resignatione; & gratiarum actione. Fiat voluntas tua. His autem peractis Deum enixè deprecaberis pro his, à quibus injuriam passus es, si adversitas illata sit ab hominibus; illisque benefacere, & eos alloqui studebis, si occasio tulerit, animò admodum pacifico, & tranquillo.

§. XVI. *Exercitium perfectæ Resignationis.*

1. **U**T te perfectè expropries, & resignes in Deo; hoc exercitio uteris. Primò concipies animo, & propones invariabiliter manere in simplicissima unitate, & purissima simplicitate divinæ præsentia per totalem tui ipsius expropriationem, & remissionem, ac derelictionem in divino beneplacito & voluntate. Quoties attem spiritum tuum extra hanc dulcissimam mansionem reperies; suaviter in eam reduces absque ullo conatu intellectus, & voluntatis per solum amorem simplicis confidentiæ; & conformitatis: & hinc igitur commoraberis,

in paterno sinu divinæ bonitatis requiescens. Ab hac vèro quiete nusquam discedes, nec ad ea respicies, quæ facis, aut factururus es, aut quæ tibi eventura sunt: nec philosophaberis super afflictionibus, & contradictionibus tuis; sed omnia sine exceptione à benignissima Dei manu dulciter, & patienter accipies, in omnibus acquiescens ejus semper adorandæ voluntati. Quod si aliquam oriri in te sollicitudinem, aut desiderium animadvertis, projice abs te, ac protinus omni cura denudatus ad Deum convertere, protestando te nihil velle aut nolle, nisi ejus sanctissimum beneplacitum.

II. In hac autem solitudine & nuditate cum Christo crucifixo manens, quasi modo geniti infantis simplicitatem imitaberis, ut te Dominus amplectatur qui dicebat, Sinite parvulos ad me venire, & ad cûlmen amoris sui perducatur. Et si aliquando tua te consolatione, ac præsentia privabit, læto animo esto, id enim faciet magno tuo emolumento, ne ejus præsentia cor tuum afficiatur, sed solo ipsius beneplacito. Beati nudi, quoniam induentur virtute ex alto. Felicissimi fuerunt primi parentes nostri, quandiu nudi fuerunt; & tu quoque felix eris, si verè illud Job dicere poteris, *Nudus egressus sum de utero matris meæ, & nudus revertar illuc: & cum sponsa, Dilectus meus mihi, & ego illi.*

III. Ipso etiam desiderio virtutum, & perfectionis exspoliare te debes, nihil prorsus volens aut quærens, nisi divinum beneplacitum; non reflectens te super actus, & consolationes tuas, nec aliquid cogitans, nisi Deum, quem si nudus, & simplex fueris, in omnibus rebus reperies. Sicut enim pueri omni cura, & sollicitudine carent, & parentibus adhærentes, sine ullo reflexu suis consolationibus fruuntur cum simplicitate, & expropriatione, nihil cogitantes de earum causis, & effectibus: Ita pari ratione veri Dei amatores soli dilecto adhærent, de nulla re solliciti, nisi ut illi placeant, & ipsum ament: purificant se, & ornant, non ut sibi satisfaciant, non ut perfecti

evadant, sed ut cœlesti sponso placeant & obediant. Hæc est vera, & perfecta resignatio, & conformitas tuæ voluntatis cum divina, quam quotidie petere à Deo humiliter debes, orans ex corde, & dicens: *O sanctissima Dei voluntas, semper adimplearis in me! O justissima Dei decreta, adoro vos, & vestro beneplacito consecro & resigno totaliter voluntatem meam, affectus meos, & omnia desideria mea. Tuus sum ego, Deus meus, tua est voluntas mea, tuum est quicquid volo, & cupio. Vive, & regna semper in me, & vires meas conforta, ut adimpleam quod te donante proposui.* Hæc & similia verba sæpe iterabis dulciter, & tranquillè, non ore, sed spiritu ea pronuncians, itaut quodammodo ex apice spiritus suavissimè effluant, & distillent; nam sic erunt efficaciora, quàm si per modum orationis jaculatoriæ cum quodam impetu, & conatu proferantur.

§. XVII. De Corona B. Virginis.

INter alias preces, quæ pro Virginis honore fundi solent, valde solennis ea est, & à nemine vel perditissimo omiſſa, quæ per globulos, seu orbiculos precatorios filo insertos fit, & Corona, vel Rosarium nuncupatur. Rosarium centum quinquaginta salutationibus Angelicis constat, præmissâ cuilibet decadi dominica oratione. Corona ex sexaginta tribus salutationibus Angelicis componitur, & septem orationibus dominicis. De Rosario infra, nunc de Corona agendum; quæ quia Deiparæ velut Regium diadema offertur, & tanquam fertum honoris ab ejus benignitate acceptatur, ideo Corona vocatur. Est autem hæc precatio ex sexaginta tribus Angelicis salutationibus compacta, juxta numerum annorum quibus B. Virgo in terris vixisse creditur, ut fert Doctorum probabilior sententia. In cujus recitatione sequenti forma uti poteris; teque paululum recolliges, priusquam incipias, attendens quàm nobile, & omnino Angelicum officium sis obiturus, & ad quam intentio-

nem. Præmissis signo Crucis dices. *Deus in adiutorium meum intende. Gloria Patri. Dignare me laudare te Virgo sacrata, Da mihi virtutem contra hostes tuos.* Tum in prima decade dum dicitur *Pater noster*, memor eris primæ effusionis Sanguinis Domini nostri Jesu Christi in circumcissione: Dum vero recitas decies *Ave Maria*, considera- bis primum statum vitæ B. Virginis, cum adhuc puella in domo paterna commorabatur. Postea dices hanc ora- tionem: *Decies millies benedicant te, gloriosa Virgo, omnes Angeli, Archangeli, Principatus, Potestates, Dominatio- nes, Virtutes, Throni, Cherubim ac Seraphim, cum qui- bus speramus aliquando te videre in celo. Amen.*

In II. decade ad orationem dominicam secundam san- guinis effusionem in horto, & ad Angelicas salutationes vitam B. Virginis in templo meditaberis. Deinde sic ora- bis. *Vigentes millies benedicant te, gloriosa Virgo, omnes Sancti Patriarchæ & Propheta, beati Innocentes, & omnes Sancti veteris Testamenti, cum quibus speramus aliquando te videre in celo. Amen.*

In III. decade considera- bis effusionem Sanguinis in Flagellatione, vitamque Deiparæ usque ad annum Chri- sti duodecesimum. Tum dices. *Trigentes millies benedicant te, gloriosa Virgo, omnes Apostoli, & Discipuli Domini, Evangelista item & Martyres, cum quibus speramus ali- quando te videre in celo. Amen.*

In IV. decade effusionem Sanguinis in spinea corona- tione, & vitam Virginis usque ad annum trigesimum Chri- sti. Subdes. *Quadragesies millies benedicant te, gloriosa Virgo, omnes sancti Confessores, Pontifices, Doctores, Mo- nachi, & Eremita, cum quibus speramus aliquando te vide- re in celo. Amen.*

In V. effusionem Sanguinis, cum Judæi Christum suis vestibus expoliarunt, & vitam B. Virginis usque ad Do- mini Ascensionem. Adde. *Quinquagesies millies benedi- cant te, gloriosa Virgo, omnes sanctæ mulieres, Virgines, vidua, & conjugata, cum quibus speramus aliquando te vi- dere in celo. Amen.*

In VI. effusionem Sanguinis in crucifixione, & residuum vitæ Virginis usque ad mortem. Mox dices. *Centies millies benedicant te, gloriosa Virgo, omnes Sancti & Sanctæ Dei, cum quibus speramus aliquando te videre in cælo. Amen.*

Sequitur septimum *Pater noster*, ad quod meditaberis ultimam Sanguinis effusionem in lateris apertione. † Tum dices ter *Ave Maria*, commemorando mortem, Resurrectionem, & Coronationem B. Virginis. In fine verò post symbolum Apostolorum dicitur Hymnus *Ave maris stella* cum versu *Ora pro nobis sancta Dei genetrix, & Collecta, Defende quesumus Domine, B. Maria semper Virgine intercedente, istam ab omni adversitate familiam, & toto corde tibi prostratam ab hostium propitius tuere clementer insidiis. Per Christum. Dulce nomen Domini nostri Iesu Christi, & Beatissimæ Matris ejus sit benedictum in secula seculorum. Amen.*

§. XVIII. De Rosario B. Virginis.

Hoc Rosarium adinstar psalterii Davidici ex centum quinquaginta salutationibus Angelicis tanquam ex totidem sua volentibus rosis, componitur, & hinc Rosarii nomenclaturam accepit. Dividitur in tres partes, seu quinquagenas; suntque cujusque partis quinque mysteria, dum quinque decades percurruntur, consideranda. Primæ partis mysteria dicuntur gaudiosa, & sunt ista. Annunciatio Incarnationis, atque ipsa Incarnatio Filii Dei: Visitatio Elizabeth, & Joannis Baptistæ sanctificatio; Partus B. Virginis, & Nativitas Salvatoris: Oblatio pueri Jesu in templo, & Virginis Matris Purificatio; (sed huic Mysterio alii substiruunt Magorum adorationem.) Inventio pueri Jesu duodennis in templo. Secunda pars habet mysteria dolorosa, videlicet orationem Christi in horto, ejusque capturam: ejus flagellationem: spineam coronam: crucis bajulationem: Crucifixionem. Tertiæ partis mysteria sunt gloriosa, nimirum Resurrectio Do-

mini: Ascensio in cœlos: Missio Spiritus Sancti ad Discipulos: B. Virginis in æternas sedes Assumptio: ac tandem ipsi Angelorum, & hominum Reginæ, incorruptibilis ac regiæ coronæ impositio. Sic recitatur.

I. Concipe Dei præsentiam, & prævia brevi reflexione ad præcellentiam dignitatis B. Virginis, & ad tuam vilitatem, ac indigentiam, innova propositum ipsam Deiparam ferventiùs colendi. Tum elice actum contritionis, ac præteritam tepiditatem detestare.

II. Certam aliquam intentionem præfige cum humili petitione gratiæ, idque paucissimis saltem suspiriis ad B. Virginem, & ad Filium ejus Salvatorem nostrum directis.

III. Præmissis signo crucis, dic Antiphonam, *Veni sancte Spiritus*, cum versu *Emitte*, & collecta de Spiritu sancto. Sequitur *Deus in adjutorium. Gloria Patri. Dignare me laudare te*. Postea dices hymnum de B. Virgine, in prima parte, *Quem terra, pontus, æthera*: in secunda, *Stabat Mater dolorosa*: in tertia, *O gloriosa Domina*. Facto autem hoc præludio orationem Domini. Eam semel recitabis, & decies Angelicam Salutationem. Ante *Pater Noster* breviter, & quasi in momento præconciplies Deum uti Patrem, & Dominum universorum ubique præsentem, qui te indignum audire dignatur; quare humiliter, & attentè eum rogabis, ac si magnum aliquem Principem alloquereris. Similiter priusquam incipias *Ave Maria*, B. Virginem considerabis aliquem de actibus propositi mysterii agentem, quæ te item indignum libenter audit, & cum actuali reverentia, amore, & attentione recitabis *Ave Maria*, ac si alloquereris magnam aliquam Reginam. Initio item cujusque decadis mysterium in ea recolendum paulisper expendes, & congruentes affectus elicere stude, gratitudinis, amoris, contritionis, compunctionis, zeli imitandi Christum, & B. Virginem, desiderii Patriæ cælestis, congratulationis cum B. Virgine; & similibus juxta Mysterii exigentiam.

IV. In decursu cujusque decadis ejus Myſterium pie cole, & absoluta decaderenova affectus, & pete à Chriſto, atque ab ejus Matre remiſſionem peccatorum, & virtutes, quæ in eo myſterio magis elucent. Poſt ultimum verò *Ave Maria* cujusque decadis dic ſemel *Gloria Patri*. In fine autem Roſarii, ſive integrum illud recites, ſive tertiam ejus partem, Litanias B. Virginis recitabis cum Antiphona *Sub tuum praſidium*, & collecta *Defende*, vel *Concede nos*: Proponesque Chriſto, & Matri neceſſitates, & miſerias, quibus premeris, atque earum remedium petes, adferendo pro cauſa & titulo, gaudium, dolorem, vel gloriam, quibus in proſiſtis myſteriis fuerunt affecti. Demum concludes his verſibus, *Laus Trinitati fulgida, Patri, Nato, Paraclito: Laus Virgini Deipara & nunc & in perpetuum. Amen.*

V. Poſt recitationem diſcuſſo obiter ſucceſſu, dole, vel gratias age; & propone deinceps ferventius recitare. Tum piſſimæ Matri obſequium tuum perficiendum, Filioque offerendum commenda juxta præfixas intentiones. Porro hîc notandum, quod quamvis myſteria Roſarii ad quindecim reducantur, quidam tamen totam vitam Chriſti, & Mariæ in centum quinquaginta articulos dividunt pro numero Salutationum Angelicarum, ex quibus Roſarium conſtat; proſiſtos articulos ſingulis inferendo, modo ſuprà explicato: cujus exemplum apud Ludovicum Bloſium reperies, itemque in Paradifo animæ Chriſtianæ, & in exercitiis Joannis Juſti Lanſpergii.

S. XIX. De Corona Domini.

Hanc Coronam ad honorem Salvatoris noſtri Jeſu Chriſti, & triginta trium anno um, quibus in terris vixit, primus adinvenit B. Michael Florentinus Eremita Camalduenſis; quam Summi Pontifices Leo X. Gregorius XIII. & Sixtus V. approbarunt. Conſtat triginta tribus Dominicis orationibus, & quinque Angelicis Salutationibus: & ſic eam recitabis.

Deus in adiutorium. Gloria Patri. Domine Iesu Christe, Fili Dei vivi, concede mihi, ut toto cordis affectu, pleno desiderio, & animo sitiendi possim ad te aspirare, ac in te solo respirare, totoque spiritu, & visceribus meis ad te solum, qui es beatitudo mea, anhelare. Scribe, suavissime Iesu, sanguine tuo pretioso vulnera tua in corde meo, & concede, ut eorum memoria semper in eo impressa maneat, & omnis creatura mihi vilescat. Hanc autem coronam in piissimum cor tuum benignè suscipe; eam enim tibi offero ad honorem, & gloriam tuam, in memoriam annorum tuorum, vitæque tuæ, & passionis acerbissima: ut meipsum excitem ad perfectum amorem tui, mihi que & aliis, pro quibus orare debeo, bona gratiæ, & gloriæ obtineam, te prestante, Deus meus, qui cum Patre & Spiritu sancto vivis, & regnas per omnia secula seculorum. Amen.

Post hanc orationem dices semel *Ave Maria*, & decies *Pater noster*: deinde secundo *Ave Maria*, & iterum decies *Pater noster*: postea tertio *Ave Maria*, & decies quoque *Pater noster*: Tum quarto *Ave Maria*, & ter *Pater noster*: demum quinto *Ave Maria*. In prima decade meditaberis Christi actiones ab ejus nativitate usque ad annum duodecimum: in secunda à duodecimo usque ad trigésimum: in tertia à trigésimo usque ad mortem. Dum postremo ter dices *Pater noster*, considerabis ejus descensum ad inferos, Resurrectionem, & Ascensionem. Cum verò dices primum *Ave Maria*, B. Virginis primum dolorem meditaberis, quando audivit à sancto Simeone, & tuam ipsius animam pertransibit gladius. In secunda cum Filium amisit: in tertia cum audivit eundem à Judæis captum: in quarta cum vidit cruci affixum: in quinta cum eo caruit in triduo sepulturæ.

Oratio post Coronam. *Benignissime Domine Iesu Christe pietatem tuam supplici devotione deosco, ut applicare mihi digneris merita tua, & beatissima Matris tuæ in quorum unione offero tibi hanc coronam, quam modo recitavi. Hac merita obtineant mihi remissionem peccatorum, sintque tibi in*

gratiarum actionem pro omnibus beneficiis, quibus me cumu-
lare dignatus es. Pone, Domine, passionem & mortem tuam
inter iudicium tuum & animam meam, nunc & in hora
mortis meae, & mihi largiri digneris gratiam tuam, & do-
num perseverantiae, Ecclesiae tuae pacem, & concordiam,
vivis veniam & requiem defunctis. Qui vivis & regnas
Deus per omnia secula seculorum. Amen.

§. XX. *Affectus Anima amantis Deum.*

Domine Deus, qui lucem habitas inaccessibleem,
principium omnium, & ultimus finis, qui me
creasti ex nihilo, constituisti mihi terminos vitae hujus
mortalis, quos praeterire non potero, ut amem te & ser-
viam tibi, donec ad aliam meliorem vitam assumas me,
in qua tecum per omnem aeternitatem beatus sim. Domi-
ne Deus meus, ecce pronus & supplex adoro te, & subji-
cio me tibi usque ad imum nihili mei; secundum infini-
tam, & interminabilem distantiam tui a me: tu inquam,
qui solus & omnia es, a me qui ex nihilo, & nihil sum
coram te. Laudo, & benedico te fontem omnium bono-
rum, & quia vis amari a me, & cor meum avidissime po-
stulas, illud tibi totum cedo & dono, ut jam meum non
sit, sed tuum cor, nihilque mei, aut sui amoris habeat, sed
tantum tui: imò jam non ego amem te, sed tu ipse te ames
corde meo, jam non meo sed tuo. Ama te illo ardentissi-
mè, Creator meus, & omne bonum meum, ama te,
quia dignus es: utere illo ad omne arbitrium tuum, post-
posito omni arbitrio meo, quod in tuum transfero, ac
tuae prorsus voluntati trado, permitto & resigno.

11. Sed cur tantopere cor meum desideras Deus meus?
quia nimirum pro nihilo habes ore & lingua diligi, si cor
tecum non sit. Hoc est quod vis, & petis, nec quem-
quam admittis in partem possessionis ejus. Ideo praecipis
mihi, ut convertar ad te in toto corde meo, ut toto corde
te quæram, toto corde te diligam te sequar & obediam
tibi. Dignus enim es omni amore, quia omnis bonitas

& perfectio, omnisque ratio amabilitatis in te est, & tu prior dilexisti nos. Dilexisti nos indignos amore & dignissimos odio, quia sic fuit placitum ante te. Quasi enim non haberes objectum in te, totum tuum amorem quantumvis infinitum adæquans, extendisti extra te amorem tuum & dilexisti me ab æterno propter immensam bonitatem tuam. Atque utinam, Domine Deus, tantum tibi amorē rependere possem, quantum mihi impendisti: quàm libenter te amarem amore immenso, infinito, inenarrabili! Sed miser sum & pronus ad malum ab adolescentia mea; nec possum qualitercumque amare te, nisi tu dederis mihi, ut amem te. Da igitur quod jubes, & jube quod vis. Hoc est enim omne bonum meum desursum descendens à te, amare te propter te solum qui dilectione dignissimus es: nec præter hoc bonum aliud bonum volo, aut cognosco.

III. Utinam nulla hæcenus fuisset, nulla deinceps sit vitæ meæ actio, nulla corporis & animi motio, nulla functio sensuum & potentiarum, nulla virium exercitatio, quæ non fuerit, aut sit ad maximam tui gloriam, amorem, cultum & oblectationem, cooperante & offerente Filio tuo, sine quo nihil sum, nihil possum. Hoc volo, hoc desidero, hoc intendo; & incipiendo ab actione ista, quam hoc momento ago, reliquas omnes & singulas usque ad ultimum halitum vitæ meæ, & per totam æternitatem tibi offero per Filium tuum: & si quam in particulari offerre omisero, id quæso ut tribuas oblivioni meæ, & incogitantia; & hoc præsens propositum respicias, in quo semper perseverare, & quoties respiravero, id semper renovare cum perpetuo amoris in te mei augmento opto & desidero. Utinam instar thuris, & thymiamatis totus consumar in purissimum & acceptissimum divinæ Majestatis tuæ holocaustum, cum omni afflictione & contemptu, & perfecta mei abdicatione in omnem voluntatem, & beneplacitum tuum, sine ulla proprii commodi admixtione. Amen.

§. XXI. *Actus & exercitia Humilitatis.*

Quia sine humilitate nemo potest placere Deo, qui superbis resistit, & humilibus dat gratiam, omni studio satagere debes, ut acquiras hanc virtutem, ejusque actus frequenter exerceas. Pro hac re proderunt sequentes industriæ.

I. Cum animadvertes te aliquem defectum commisisse in sermone, refectione, oratione, aut alio quolibet exercitio; mentem ad Deum elevabis & veniam petes, projiciens errorem tuum in ardentissimam fornacem immensæ charitatis suæ, ut in ea statim consumatur. Tum ex ipso defectu scalam tibi conficies, qua ascendas ad humilitatem, & fructus ejus decerpas, odium videlicet tui, timorem Dei, desiderium patiendi, & perfectè Deo serviendi. Figes autem mentis obtutum primò in Deo, ejusque infinita perfectione: deinde in te ipso, & summa tua miseria, ac perversitate. Tum ratione inter Deum, & te posita, dices: Heu miseram & infelicem animam meam! Volebat Deus, cui infinitam obedientiam præstare debes, ut hoc faceres, vel ab hac re abstineres; perfidus autem sensus contrarium suadebat: & tu infidelis, ac scelerata, quamvis cognosceres divinam circa hoc voluntatem; sensui tamen, ejusque pravæ suggestioni complacere, & consentire maluisti, quàm sponso tuo cœlesti. Hocne igitur obsequium Domino tuo præstas, vilissima omnium creaturarum? Hanc mutuan vicem illi reddis pro tot gratiis, & beneficiis ab eo acceptis? Siccine fidem servas, qua te illi in baptismo obstrinxisti? Sic solvis promissiones, & decreta adimplet toties stabilita, faciendi semper in omnibus, & per omnia divinam voluntatem? In hunc sensum plura adjunges invehens in te ipsum, & innovans proposita, sicque ex malo bonum elicies, atque post lapsum validior resurges.

II. Cum suboriri in te sentis gloriam ex rectè factis; aut ex donis Dei quæ in te sunt; cogita te nec posse, nec

scire quicquam ex teipso, sed Deum omnia in omnibus operari, te verò instar pueri esse, qui nec se attollere, tueri, stare; aut nutrire potest, nec ab alio hoc postulare. Considera deinde multitudinem peccatorum tuorum, ob quæ æterna supplicia promeritus es: considera in quanta adhuc cadere possis, & quod certus non sis, an ullum unquam opus feceris Deo gratum: actiones tuas percurre, & nullam deprehendes, in qua te arguere non possis; & hinc disce parvus esse in oculis tuis. Alphabetum etiam tibi conscribe imperfectionum tuarum, in quas frequentius labi soles; & illud perlege, cum vanitatum aura blanditur. Denique virtutum perfectissimos gradus, & eximiam civium supernorum sanctitatem attende, quàm longè ab eis distes: Sic enim fiet, ut nihil in te invenias unde efferri queas; sed multa potius, ob quæ confundi, & erubescere debeas & novissimum locum tenere.

III. Stude te ipsum cognoscere, & sic ad Deum aspira.

„ Quid fui Domine? quid sum? & quid ero? Fui nihil,
 „ nihil sum, & erò fortè nihilo pèjus. Fui conceptus
 „ in originali peccato, sum plenus peccato actuali,
 „ & quis scit, an erò condemnatus pœna gehennali?
 „ Fui miserabilis in ingressu, sum miserabilior
 „ in progressu, miserimus erò in egressu. Cum nihil es-
 „ sem, fui sine periculo damnationis, & sine spe salutis:
 „ & jam sum in spe dubia & gravi periculo: erò aut ex re
 „ sperata felix; aut ex periculi successu infelicissimus.
 „ Sic fui, ut damnari non possem: Sic sum ut salvari vix
 „ possim: sic erò ut in æternum damnatus; aut in æternum
 „ salvus. Quid fuerim scio; quia fui pessimus: quid
 „ sim nescio, quia de gratia incertus: quid erò ignoro,
 „ quia de salute dubius. Quod fui, Domine, ignosce;
 „ quod sum corrige; quod erò dirige: dirige inquam à
 „ malo præterito, in bono præsentis, ad præmium futurum.

IV. Actus hujus virtutis, per tres differentias temporis excercebis. In præsentis, admirando, agnoscendo, & faci-

tendo tuam insufficientiam, desiderando actus perfectissimos elicere, offerendo Deo actus elicitos, & beatæ Virgini, & omnibus Sanctis. Quoad præteritum, dolendo de tua socordia. Quoad futurum, proponendo hujusmodi actus omni possibili perfectione frequentare. Quia verò præcipui actus Humilitatis sunt tres: Vilem se, & abjectum reputare: Velle talem ab aliis haberi & tractari: Vilissimum & pessimum omnium se existimare: Praxis eos exercendi secundum tempus præsens, præteritum & futurum, hæc erit.

v. Heu quanta est abyssus fragilitatis, vilitatis & nihili mei quoad esse, posse & operari! quanta nihili moralis ob tot & tanta peccata, quæ feci, facio, & fortè facturus sum, & quæ fecissem, facerem & facturus essem, nisi à Deo Creatore & Redemptore meo singulari gratia, ac providentia præservarer! Quàm merito ergo me profundissimè humiliare deberem! Seraphim ex timo sensu humilitatis velant alis faciem coram divina Majestate: quid ego vermiculus, pulvis & nihilum facere deberem, qui bibo sicut aquam iniquitatem? Excedit hoc intelligentiam meam, & parem affectum non invenio. Agnosco tamen, & profiteor coram te, Deus meus, nihilum meum prout possum. Nihil sum sine te: quidquid facio, quicquid possum, tuum est; solum nihilum malitiæ meæ meum est: Tibi ergo omnis laus, honor & gloria: mihi autem omnis confusio, & ignominia, quia peccavi, & adhuc gravius peccassem, si gratia tua defuisset mihi. Ideo in abyssum nihili mei infra omnes etiam vilissimos, & pessimos, secundum id, quod ex me sum & possum, me demitto, & abjicio. Si quid boni in me est, tuum est: Si quid mali in me non est, mera gratia tua est. Sic sentio de vilitate mea, & infinita Majestate tua: Sic in æternum scitire desidero intellectu & affectu, non meo dumtaxat, sed omnium electorum tuorum Angelorum & hominum, omniumque possibilium creaturarum. Imperfectum meum, Dñe Deus

„ meus, viderunt oculi tui; sed in ejus supplementum of-
 „ fero tibi omnium Sanctorum, maxime B. Virginis hu-
 „ millimæ Matris tuæ intensissimos sensus, affectus, actus
 „ que internos, & externos, atque excessus intimæ hu-
 „ militatis quos olim elicuere, & elicient, unitos actibus
 „ & affectibus, quos tu in terris exercuisti. Suscipe, &
 „ offer æterno Patri, & satisfac pro me superbissimo
 „ peccatore:

„ O cæcitatem, arrogantiam, & malitiam meam!
 „ Quam parum huc usque, quam obiter, quam raro in-
 „ spexi abyssum nihili mei! Quoties putavi me aliquid
 „ esse, cum nihil sim! Quoties dixi in corde meo, dives
 „ sum, & locupletatus; & nullius egeo, & nescivi, quia
 „ miser ego sum, & miserabilis, & pauper, & cæcus &
 „ nudus! Quam raro actus humilitatis exercui tot gratiæ
 „ præventus, tot exemplis provocatus, tot oblatis occa-
 „ sionibus invitatus! Atque utinam te nunquam offen-
 „ disse tot actibus superbiæ, Deus meus. Doleo de his
 „ quantum possum, eosque detestor affectu meo, & om-
 „ nium Sanctorum tuorum: & in compensationem tam
 „ tepidæ compunctionis meæ offero tibi contritionem, &
 „ lacrymas omnium verè pœnitentium, qui suæ, vel alie-
 „ næ superbiæ maculas perfectissime expiarunt:

„ Paratum cor meum Deus, paratum cor meum, ne
 „ desis tu mihi gratia tua, qua aspirante conabor dein-
 „ ceps oculos mentis meæ crebrius defigere cum pro-
 „ funda admiratione in abyssum vilitatis meæ, & subli-
 „ mitatis tuæ, quam fateor me nunquam satis posse
 „ penetrare, nec me satis posse humiliare, & despicere,
 „ nec ab aliis condignè humiliari, & contemni: Fre-
 „ quentando tales actus internos, & externos cum actua-
 „ li reflexione: Suborta præsertim occasione, seu tenta-
 „ tione inanis gloriæ, contemptus aliorum, confusionis,
 „ correptionis, admonitionis, & ignominia, recogitan-
 „ do me infinito contemptu dignissimum. Istos autem
 „ exiguos conatus meos offero tibi, æterne Pater, &
 „ offerre

offerre semper intendo affectu omnium Sanctorum, in unione perfectissimorum exercitiorum humilitatis Christi Domini, B. Virginis, omniumque electorum tuorum. Tu qui humilia respicis in cælo & in terra, respice in faciem Filii tui dilectissimi humiliantis se usque ad mortem Crucis, humillimæ Matris ejus & tot Sanctorum per humilitatem tibi placentium, & da gratiam eos imitandi ad maximam tuam, æternamque gloriam. Amen.

§. XXII. *Exercitium somni spiritualis.*

Venerabilis Antistes & vir Apostolici spiritus Franciscus de Sales Episcopus Genevensis, cum adhuc juvenis esset, exercitium quoddam somni, sive quietis spiritualis sibi præscripsit, quod præcipuarum virtutum actus complectitur & est ejusmodi. Electo huic sacrae quieti & mystico somno, opportuno tempore, tibi primo in memoriam revocabis pios motus, desideria, sensus devotionis, animi decreta, inspirationes & lumina, quæ tibi unquam à Deo immissa sunt: morbos item, infirmitates & adversitates ex quibus profecisti; & bona proposita, quotquot olim fecisti, renovabis. 2. Quiesces in consideratione vanitatis, honorum, dignitatum & voluptatum hujus mundi, easque rejicies & abominaberis. 3. Quiesces in consideratione turpitudinis & miseriæ peccati, malorum quæ secum affert, pœnarum quibus hominem reddit obnoxium, bonorum quibus animam privat, illudque propter hæc detestaberis, & maximè quia displicet Deo. 4. Dormitabis suaviter in cogitatione excellentiæ virtutis; quæ adeo pulchra & nobilis est, ut hominem mutet in Angelum & Deo similem faciat: eamque setio amplecti propones, eligendo media ad ejus assecutionem proportionata. 5. Ponderabis rigorem divinæ iustitiæ & terribilitatem abyssi judiciorum Dei, teque ad virtutem excitabis ex attenda mortis & sequentis judicii consideratione, sic tecum differendo: En morior, quid proderunt mihi divitiæ, quid carnis illecebræ, quid cul-

C. *Bona Opusc. Spiritus*

K

men dignitatis? Transierunt omnia sicut umbra & iam mihi reddenda est de omnibus exactissima ratio. 6. Infinitam Dei sapientiam & bonitatem admiraberis, qui tot tibi media & instrumenta ad salutem providit per Filii sui Incarnationem, Sacramentorum institutionem, B. Virginis & Sanctorum exempla, & alia multa ejusdem generis. Septimò tandem in amore solius Dei elicitis ferventissimis ejus actibus requiesces.

§. XXIII. *Exercitium in ariditate.*

CUM tempore ad orationem destinato ita aridus es, ut meditari & orare non possis, aliquod ex sequentibus exercitiis assumes, in quo immoraberis, donec consueta meditationis hora elabatur. Prì mò percurrere breviter præcepta Dei & Ecclesiæ, & discute quomodo singula observaveris; tum veniam pete & propone emendationem. Eodem modo discurras per septem vitia capitalia, sensus corporis, potentias animæ & tui status, seu officii particulares obligationes. Secundò, recita aliquam orationem vocalem attentè, immorando in singulis verbis, donec aliquis pius affectus tibi occurrat. Tertio, vitam Christi in certa spatia & loca divide & ea mente percurrere, addito in singulis erga propositum mysterium aliquo pio affectu. Loca autem poterunt esse, Nazareth ubi conceptus, Bethleem ubi natus, Ægyptus, iterum Nazareth, desertum, Galilæa & Judea ubi prædicavit, cœnaculum, hortus & cætera passionis loca, Sepulchrum, Limbus, iterum terra & cœlum. Quarto, Spiritualis meditationis exercitium perage supra descriptum §. 14. Quintò, mente peregrinare ad S. Sepulchrum Domini, ad limina Apostolorum, ad S. Jacobum Compostellæ, ad B. Virginem Lauretanam; & in iis locis pete à Deo & Sanctis necessaria tibi ad salutem. Sextò, saluta Christi plagas modo præscripto §. sequenti. Septimò, visita carceres, xenodochia, agonizantes, in aliquo periculo constitutos, & pro singulis ora. Octavò, exercitium somni spiritualis

perage, de quo supra §. 22. Nonò, descende in centrum terræ, percurrere sinus ejus, infernum; Limbum, Purgatorium; vide quid ibi agatur, timorem concipe & horrorem de peccatis & statue ab eis abstinere.

§. XXIV. *Oratio ad quinque vulnera Christi*

S Alve vulnus benedictum dexteræ manus Domini mei Jesu Christi Crucifixi, pro me & omnium hominum salute roseo stillans cruore. Protege me, Domine, dexterâ tuâ, ne quando dicat inimicus meus, Prævalui adversus eum, quem tu sanguine tuo redemisti. Deducat me mirabiliter dexterâ tuâ, ut omnes cogitationes meas & sermones mei semper rectâ tendant & dirigantur ad te, ut potest scopum & finem meum. Da mihi gestare semper ardentem lampadem, oleo charitatis instructam, ut dignus habear, qui tecum ad cœlestes nuptias intromittar; ut cum seculum judicaturus adveneris, ad dexteram tuam constitutus audire merear cum electis tuis: Venite benedicti Patris mei; percipite Regnum vobis paratum à constitutione mundi. Amen.

i i. Salve beatificum vulnus sinistræ manus Salvatoris mei Jesu Christi, pretiosissimo ejus sanguine purpuratum. Manu tua forti & brachio excelso ad nihilum redige, Domine, quidquid sinistrum & perversum moliuntur adversum me, qui cogitant mihi mala. Comprime vires hostium, qui quærunt animam meam. Tuere me & adesto mihi in omnibus adversitatibus & tribulationibus meis. Dic animæ meæ, Salus tua ego sum; ut de manu inimicorum meorum liberatus, in sanctitate & justitia serviam tibi omnibus diebus vitæ meæ. Amen.

i i i. Salve gratiosum vulnus dextri pedis Domini mei Jesu Christi, sanguine Agni immaculati conspersum. Perfice, Domine, pedes meos tanquam cervorum, ut indefesso cursu per viam mandatorum tuorum incedam, eaque semper exquiram, quæ placita sunt tuæ divinæ voluntati. Dirige gressus meos in virtutem, donec videam Deum

Deorum in Sion. Lucerna pedibus meis sit verbum tuum
& lumen semitis meis, ut etiam proximis lucis exempla
præbeam, quatenus tu Deus meus in omnibus & ante
omnia glorificeris, nunc & in æternum. Amen.

i v. Salve venerabile vulnus sinistri pedis Christi san-
guine madefactum. Evelle, Domine, pedes meos à la-
queo, quem statuerunt mihi inimici mei. Custodi ani-
mam meam à lapsu, ne fiam hostibus meis in prædam.
Non veniat mihi pes superbiæ, sed in simplicitate cor-
dis mei incedam coram te omni tempore. Edoce me vias
tuas, ut sciam quid acceptum sit coram te & opere com-
pleam universa, quæ præcepisti mihi. Amen.

v. Salve vulnus saluberrimum cordis Jesu Christi cru-
deli cuspide inflictum, è quo sanguis & aqua copiosè
emanarunt in abluitionem peccatorum nostrorum. Vulne-
ra cor meum, Domine, amoris tui jaculo, ut te in omni-
bus & super omnia colat, teque & proximum propter te
ferventi semper amore prosequatur. Munda me purissimo
sanguine & aqua salutari, ut ab omni labe emundatus, te
Deum Salvatorem meum, quem soli mundo corde vide-
bunt, in omni æternitate merear contemplari. Amen.

§. XXV. *De Communione spirituali.*

S Ancti Patres usum hujus communionis commenda-
runt, ut cum quis percipere Corpus Christi sacramen-
taliter non potest, saltem illud spiritualiter percipiat;
voto nimirum ac desiderio, & fide viva, quæ per di-
lectionem operatur, de qua dicit Augustinus: *Crede, &
manducasti.* Hæc autem communio fieri potest, & cum
quis Missæ interest, & extra Missam, atque Ecclesiam,
potestque repeti multoties in die. Cum Missam audis
sic procedes. Post orationem Dominicam convertes ani-
mum tuum hac intentione ad Dominum, tuamque fragi-
litate & defectus, Deique præsentis majestatem me-
ditaberis. Deinde Agnus Dei ter repetes cum Sacerdote,
dolorem de peccatis tuis corde contrito excitabis, & pa-

cem cum Deo, cum proximo, & cum teipso postulabis. Similiter iterans cum celebrante, Domine non sum dignus, affectu quàm potes humilitatis intensissimo, te tanta dignatione amabilissimi Salvatoris ad te venire patati indignissimum reputabis, ob peccatorum tuorum multitudinem & gravitatem: ob ingratitude tuæ pro tot beneficiis enormitatem: ob corporis & animæ fœditatem, & abyssalem tui nihili vilitatem. Tum Jesu Christi infinita pietate fretus, eum invitabis ad mundandum, ornandum, & in æternum possidendum cor tuum ardentissimis suspiriis. Mox affectus fidei, amoris & aliarum virtutum exercebis, ac si sacramentaliter communicasses, & pro spiritali refectione gratias ages. Si verò extra tempus, & locum sacrificii spiritaliter communicare desideras, priorem communionem Sacramentalem in memoriam revocabis & animo te conjunges Sacerdotibus offerentibus, ac ferventi desiderio dices: *Domine Deus meus, quando te denuò in anima mea suscipiam? Veni Deus meus & jam nunc in me spiritaliter & refice me. Cupio esse particeps omnium sacrificiorum, quæ ubique in Ecclesia Catholica tibi offeruntur. Veni dilecte mi, in animam meam, purga eam stillicidio tui pretiosi sanguinis, riga fluentis gratiæ, fecunda rore misericordiæ, ut fructus proferat dulces gutturi tuo. Veni spes mea, posside regnum cordis mei, conforma illud cordi tuo, ut idem tecum velit & nolit, nunc & in æternum. Quidquid denique præscribitur pro communi-
one Sacramentali, ad spiritalem transferri, eique optime convenire potest.*

§. XXVI. *Pia exercitatio pro his qui Missæ interfunt.*

CUM Sacrificium Missæ sit viva & vera, vitæ, passionis & mortis Christi representatio, quotidie illi inter esse oportet; & si datur occasio eidem ministrandi, nullo modo negligenda est, nam cæteris paribus majus est ministrantis meritum, quàm simpliciter assistentis. D. Thomas jam Sacerdos, & Doctor post quotidianam ce-

lebrationem aliud sacrum audiebat, cui etiam ut plurimum ministrabat. Qui Missam cum potest non audit, is Deo ingratus, suæ salutis immemor, & ad officia pietatis nimium languidus esse convincitur: in ea enim meritorum Christi inæstimabilis thesaurus cuius Christiano proponitur, & sacrosancta redemptionis nostræ mysteria renovantur. Si virtutes & merita omnium Sanctorum, si omnium Martyrum tormenta, si cuncta obsequia Deo præstita, præterita, præsentia & futura simul jungantur, non tam perfectam laudem, & honorem Dei complectentur, quam unica continet Missa à quocumque Sacerdote celebrata. Atque hinc colligere potes quam turpe sit & deplorandum, tanti sacrificii dignitatem & utilitatem, aut non æstimare ut par est, aut ignorare. Et revera hoc tremendum Mysterium ignorare, aut spernere videntur illi, qui corpore præsentem in templo, mente & oculis vagantur. fabulas & nugas miscent, eique adstant tanquam comedix spectatores. Hi sunt, qui in loco misericordix divinam contra se justitiam provocant; & nova committunt peccata, ubi vetera expiare debebant. Sed his omissis modus piæ audiendi sacrum tradendus est.

Et primo quidem eundo ad Ecclesiam magnum in te excita pietatis sensum cum spiritali quadam alacritate, quæ oriatur ex consideratione præstantissimi operis ad quod accedis. Opus enim est divinum, Deo gratissimum & maximè utile ad propitiationem pro peccatis, ad exercendos actus præcipuarum virtutum, ad obtinendam mentis puritatem, & unionem cum Deo, ad exhibendum sanctissimæ Trinitati cultum, honorem, gratiarum actionem modo excellentissimo, ad impetrandum tibi, & proximo quicquid ad vitam temporalem & æternam necessarium est.

II. In ingressu Ecclesiæ aqua benedicta te asperge elicto actu fidei, & contritionis. Tum locum elige, quantum fieri poterit, remotum à turba & ab occasione distractionum. Deum præsentem in propria domo Majesta-

ris suæ adora, qua majori potes reverentia. Aperi mentis oculos, & vide Angelorum multitudinem circumvolantem, & Sacerdoti assistentem cum ingenti tremore & honore. Hos imitare, flexisque genibus, internos externosque sensus ita compone, ut quidquid est in Ecclesia, fiat tibi invisibile, nec aliquam sensibus impressionem faciat. Æternus Sol justitiæ, qui ibi adest, mentem tuam absorbeat, & sensus perstringat tanto claritatis excessu, ut nihil aliud videre, cogitare aut percipere possis.

III. Sic compositus Sacerdotem expecta & dum ille se præparat, dum sacris se vestibus induit, excita in te fervorem devotionis, contritionem, & amorem, pete gratiam à Deo, & ora hac vel simili formula.

Oratio.

Clementissime Pater misericordiarum & Deus totius consolationis, qui sic mundum dilexisti, ut Filio tuo unigenito non parceres; sed eum pro nostra reparatione acerbissimæ passioni & morti traderes, cujus gratissimam oblationem quotidie in Ecclesia renovari voluisti, ut illius in nobis fructum innovares: da mihi obsecro huic tam admirando & salutari divinæ tuæ potentia, sapientiæ, ac bonitatis mysterio sic interesse, ut cruenti illius sacrificii participationem per hujus in cruenti oblationem quam efficacissimè consequi valeam. O quot suspiriis, quam ardentibus votis ipse coæternus tibi Filius desideratus à cunctis gentibus fuit! donec tandem missus à te formam servi accepit, & nostra mortalitate indutus Majestatem Deitatis carnis velamine obtexit: tibi que obediens factus usque ad turpissimam mortem crucis, nos morte sua ab æterna morte redemit. Hoc opus tam immensæ charitatis in hoc Missæ sacrificio recolitur, cui utinam assistere possem ea devotione, attentione & reverentia, quam exigit divinæ Majestatis præsentia, tot Angelorum assistentium frequentia, tot mysteriorum quæ hîc geruntur, magnificentia. Tu quæ

,, so, Domine, posside, ac rege cor meum gratia tua, ut
 ,, hoc meum obsequium tibi placeat, & profit animæ
 ,, meæ. Doleo ex intimo corde meo, quod unquam of-
 ,, fenderim te, qui tantopere dilexisti me. Credo in te
 ,, viva fide, ô æterna veritas: spero in te firmiter, ô vera
 ,, salus animæ meæ: Amo te ex toto corde, ô summum
 ,, bonum meum. Absorbeat me ardentissima vis amoris
 ,, tui, ut nihil unquam separet me à charitate Christi Salva-
 ,, toris mei, qui ex summo amor carnem suam, & sangui-
 ,, nem mihi dedit; & sub speciebus panis & vini, ut per-
 ,, petuo nobiscum esset, mirabiliter esse voluit: cum quo
 ,, & Spiritu Sancto vivis, & regnas Deus per omnia se-
 ,, cula seculorum, Amen.

I V. Junge & conforma intentionem tuam cum inten-
 tionem Sacerdotis hoc modo.

,, Suscipe sancta Trinitas unus Deus hoc sacro-sanctum
 ,, Sacrificium Corporis, & Sanguinis Domini nostri Je-
 ,, su Christi, quod ego indignissimus servus tuus divina
 ,, Majestati tuæ per hujus Sacerdotis manus offero, una
 ,, cum omnibus sacrificiis tibi unquam oblatis & offe-
 ,, rendis, unitum sanctissimo Sacrificio ab eodem Domi-
 ,, no nostro in ultima Cœna & in ara crucis oblato, omni
 ,, possibili pietatis affectu, ex puro amore tuæ infinitæ
 ,, bonitatis, juxta intentionem ejusdem Salvatoris nostri,
 ,, & sanctæ Matris Ecclesiæ; ad maximam, æternamque
 ,, gloriam tuæ divinæ Majestatis: in protestationem su-
 ,, premæ excellentiæ & dominii tui, & nostræ subjectionis,
 ,, ac dependentiæ à te: in perpetuam commemoratio-
 ,, nem passionis, ac mortis ejusdem Domini nostri: in
 ,, honorem, augmentumque gloriæ B. Virginis, ac to-
 ,, tius curiæ triumphantis: in gratiarum actionem pro
 ,, universis beneficiis sanctissimæ Humanitati Domini no-
 ,, stri, B. Virgini Matri ejus, omnibus Sanctis, & electis,
 ,, cunctisque creaturis, & mihi ingrato atque indigno,
 ,, hucusque collatis, & conferendis in æternum: in satis-
 ,, factionem peccatorum meorum omniumque fidelium

vivorum, & defunctorum: ad impetrandum mihi, & omnibus omnia subsidia vitæ temporalis & æternæ. Singulariter offero pro hac gratia obtinenda & pro his specialiter commendatis, omnibusque pro quibus orare soleo & teneor, ut omnes te agnoscant, ament & glorificent in æternum. Amen.

v. Cum Sacerdos descendit ut recitet confessionem, percurre breviter peccata tua, contritionem excita, & innova propositum emendandi. Et cum ascendit ad Altare, illud osculaturus, adora omnes cœlites, eosque tibi; ac tuis, & toti mundo auxiliares advoca. Ad Introitum devotè attende, eosque in te accende affectus, quos verba requirunt. Ad *Kyrie eleison* quemlibet ternarium ad singulas personas sanctissimæ Trinitatis dirige cum intenso dolore de peccatis. *Gloria in excelsis Deo* recita cum Sacerdote, desiderans Christum Jesum amore tui in vili stabulo natum, laudare, redamare & glorificare. Ad *Domine vobiscum*, cum Minister respondet *Et cum spiritu tuo*, paucis, sed ardentè Deum rogo, ut Ministris Ecclesiæ omnem gratiam & dona necessaria ad officium suum ritè exequendum largiri dignetur. Post hanc Salutationem sequuntur collectæ quibus similes affectus associabis, & quod Sacerdos petit, tu quoque à Deo postulabis.

vi. Epistolam, sive lectionem, & Evangelium attentè audi cum desiderio divinam voluntatem tibi indicatam adimplendi & affectus elice, rei quæ legitur proportionatos. Zelo exardesce Evangelicæ perfectionis, mores tuos Christi monitis & institutis conforma, aliosque omnes verbo & exemplo ad Christum trahere propone. Symbolum recita cum Sacerdote, elicitò fidei actu circa omnes ejus arriculos cum desiderio eandem propagandi.

vii. Sub Offertorio & Secretis offer sanctissimæ Trinitati vitam, passionem & mortem Christi Salvatoris, & merita ejus, ac omnium Sanctorum pro communibus Ecclesiæ necessitatibus: pro conversione infidelium & eorum, qui sunt in peccato mortali: pro fervore iustorum

repidè Deo fervientium : ut multiplicentur Sancti in Ec-
clesia : & pro salute totius mundi. Offer etiam omnia de-
sideria & opera tua , & unicum meritum Christi Salvato-
ris.

VIII. Ad Præfationem Deo gratias age pro omnibus
beneficiis communibus & particularibus , illis præsertim ,
quæ non cognoscuntur ab omnibus , & quibus multi abu-
tuntur , & pro quibus gratias non agunt quantas possent ,
& deberent. Denique usque ad elevationem pro omni-
bus deprecare hac , vel simili oratione.

Oratio.

„ **S**uscipe , clementissime Pater , de manu hujus Sa-
„ cerdotis hoc sacro-sanctum Sacrificium in unione
„ illius tibi gratissimi , quod dilectus Filius tuus tota vi-
„ ta , in ultima Cœna & in Cruce obtulit tibi pro me &
„ omnibus , pro quibus mori dignatus est. Respice in fa-
„ ciem Christi tui , & per paterna infinitæ misericordiæ
„ tuæ viscera ; per ejusdem Unigeniti tui merita , per ejus
„ Incarnationem , Nativitatem , Circumcisionem , lacry-
„ mas , labores , passionem & mortem ; per incompre-
„ hensibilem charitatem , qua tanta pro me fecit , dixit ,
„ & passus est ; per eximiam B. Virginis Matris ejus
„ sanctitatem , per omnium Sanctorum tibi exhibita , &
„ exhibenda obsequia , miserere Ecclesiæ tuæ Sanctæ ipsius
„ Filii tui Sponsæ , quam acquisivit sanguine suo ; &
„ eam toto orbe terrarum rege , dilata , coaduna , sancti-
„ fica & exalta , ut per eam & in ea perfectè ab omnibus
„ glorificeris. Miserere summi Pontificis omniumque
„ Episcoporum , Prælatorum , Pastorum animarum , Re-
„ gum , Principum , Magistratum , & aliorum , qui ma-
„ ximè possunt gloriæ tuæ , & salutis animarum prodesse.
„ Effice illos homines secundum cor tuum , zeloque glo-
„ riæ tuæ , & salutis animarum inflamma , ut & ipsi corde
„ perfecto omnes voluntates tuas faciant , subditosque
„ sibi verbo , exemplo , consilio , imperio , & auxilio ad

idem inducant. Miserere deinde omnium statuum Ec-
 clestasticorum, nostræ præsertim Congregationis; om-
 nesque & singulos gratiæ tuæ radiis illustra, & sinceræ
 charitatis igne accende, ut omni humano respectu se-
 moto, sese invicem intimè diligant; mutuis officiis ju-
 vent, exemplis excitent, non quærant quæ sua sunt,
 sed ad unicam tuam gloriam, & animarum salutem pro-
 movendam unanimiter conspirent. Memento item, &
 miserere omnium, pro quibus singulariter orare teneor,
 parentum, fratrum, sororum, consanguineorum, affi-
 nium, benefactorum & amicorum meorum, omnium
 qui se mihi commendaverunt, quibus scândalo fui &
 quos ego contristavi, offendi & juvare neglexi, quosque
 per me indignum vis juvari & in viam salutis dirigi:
 omnium innocentum & bona desideria habentium: ago-
 niantium, infirmorum, afflictorum & de gravi aliqua
 tribulatione ad te clamantium; eorumque necessitati-
 bus clementer subveni, piis desideriis aspira, misericor-
 diæ tuæ thesauros singulis aperi, ut à peccatis liberati
 bonis operibus abundant, tuoque in omnibus benepla-
 cito se conforment. Oculos quoque tuæ pietatis con-
 verte ad infelices animas peccatorum nexu constrictas,
 obstinatas, impœnitentes & in densis perfidiæ, ignoran-
 tiæ atque infidelitatis tenebris pereuntes: Libera eas de
 ore Leonis, revoca ad gremium Ecclesiæ tuæ, & ad oscu-
 lum pacis admitte, ut agnoscant & diligant te, & quem
 misisti Jesum Christum. Miserere denique omnium fide-
 lium defunctorum & rore clementiæ tuæ ardores eorum
 tempera, eisque locum refrigerii, & pacis indulge, ut
 à pœnis erepti te pro me ardentissimè ament, & lau-
 dent in cœlis, cui ego tam imperfectè servio in terris.
 Horum omnium miserere, & mei in primis ingrati pec-
 catoris, gratiam concedens, ut à peccatis emundatus ad
 altissimum gradum perfectionis ascendam, & nunquam
 amplius separer à te in secula seculorum. Amen.

IX. Ad elevationem adora intentissimo affectu sanc-

tissimum Sacramentum & dic: *Adoro te, Christe Iesu, qui exaltatus es à terra, ut omnia trahas ad te ipsum. Trahe me post te fomiculis charitatis tue. Tuus sum & ero in æternum: posside me & totum conforma voluntati tue. Tu Rex gloriæ Christe; & quæ sequuntur usque ad finem Cantici Te Deum laudamus.*

x. Post elevationem offer Deo in unione sanctissimi Sacramenti exigua tua dona cum intenso devotionis affectu, nimirum firmum propositum nunquam peccandi mortaliter, sed nec venialiter quidem animo deliberato: observandi exactissime vota tua & statuta tuæ Religionis: sufferendi quicquid acciderit adversi: promovendi te & alios semper in via perfectionis quantum licebit. Post hæc ora pro illis à quibus aliquid passus es; Isti enim sunt veri benefactores tui, qui materiam tibi meritorum maximam præbent. Orationem Dominicam recita cum Sacerdote & deinde percurre cum multo affectu pulcherrimam illam orationem: *Respice quasumus Domine super hanc familiam tuam & c.* & si opus fuerit, sæpius repete.

x i. Agnus Dei ter cum celebrante percurre & præpara te ad communionem spirituales, quæ nunquam omittenda est, quando sacramentaliter non communiceas. De ea actum est supra Aspirabis autem ad Christum dicens, *Veni dilecte mi in hortum tuum animam meam, perfla eam auster cælestis, ut fluant aromata illius; purga eam stillicidio tui pretiosi Sanguinis, riga fluentis gratiæ, facunda rore misericordiæ, ut fructus proferat dulces gutturi tuo. Veni spes mea, amor meus & omnia; posside regnum cordis mei & conforma illud cordi tuo. His præmissis quasi sacramentaliter communicaſſes, gratias age pro spirituali refectione & fervidi amoris in te actus excitata usque ad finem Missæ. Sacerdotis benedictionem summa cum reverentia excipe, cum spe uberius à Christo accipiendæ. Evangelium denique S. Joannis piè audi & gratias age pro beneficio Incarnationis.*

x i i. Sacro peracto rursus gratias age & pete à Do-

mino remissionem omnium tuorum & alienorum peccatorum, quoad culpam & pœnam: excellentem tibi & aliis sanctitatem: continuum auxilium in omnibus necessitatibus tuis & aliorum, corporalibus & spiritualibus: magnam gratiam adversariis & inimicis tuis, si qui sunt, aut erunt: & commenda illi in particulari aliquam necessitatem tuam, vel alienam. Demum ora pro felici exitu diei & veniam postula quod minus attentè & reverenter tam tremendo sacrificio interfueris.

§. XXVII. *Fasciculus aspirationem & aliquot brevium Orationum.*

Domine Jesu spes mea & unicum solatium animæ meæ, hodie propter te abrenuntio omnibus, quæ in mundo sunt: omnibus amicis & propinquis, omnibus delitiis & dignitatibus, omnibus divitiis & voluptatibus, omnibus solatiis & recreationibus & quibuscumque caro allici & anima inquinari potest, paratus his carere quomodocumque volueris. Te verò eligo in gubernatorem vitæ meæ & refugium meum in omnibus necessitatibus, quia non est salus extra te, nec vita sine te.

I I. O amor potentissime, Jesu midilectissime, extrahe quæso cor meum à me, illudque purifica & renova & ab omni sorde expurgatum absconde in vulnere aperti lateris tui, ut ab eo deinceps egredi nequeat. Vivam ego sine corde & tu esto cor meum, vita mea & anima spiritus mei.

I I I. Sancta Trinitas unus Deus, qui me creasti ad imaginem & similitudinem tuam, reforma in me hanc tuam imaginem, ut cum anima mea è corpore separabitur, dignus inveniar præsentia tua & consortio Sanctorum. Quia vero perditè vixi omnibus diebus vite meæ & tempus mihi inutiliter elapsum est, ut illud irreparabili jactura amissum aliquo modo recuperare queam, averti me quantum possum ab omni loco & tempore, totisque viribus in illud nunc æternitatis recipio, in quo tu essentialiter exist-

tis. Ibi enim neque præteritum, neque futurum est; ibi omnia deperdita reperiuntur. Atque utinam omni tempore sic laudabiliter vixissem, sicut omne selecti tui vixerunt. Utinam deinceps sic vivam, ut nihil in me reperiatur, quod oculis Majestatis tuæ displiceat. Hoc votum meum est, hæc firmissima voluntas. Præsta tu per gratiam tuam, ut quod inspiratione tua concepì, nulla possit tentatione mutari.

I V. Largire mihi Domine, ut plangam peccata mea, & pro iis satisfaciam antequam moriar. Fiant oculi mei fontes lachrymarum & da mihi omnium verè pœnitentium contritionem. Adjuva me, clementissime Pater, indignum filium tuum clamantem ad te, & adesto mihi in omni periculo, & necessitate. Erue animam meam de limo profundi & lava me in sanguine dilectissimi Filii tui. Intercede pro me, gloriosissima Virgo Maria, & obtine mihi à Filio tuo finalem perseverantiam. Monstra te esse Matrem, & fac me esse filium: Monstra te esse Dominam, & fac me esse servum: monstra te esse Magistram, & fac me esse discipulum.

V. Domine Jesu miserere mei, neque abjicias me propter peccata mea: ex me enim est culpa & perditio, ex te gratia & miseratio.

V I. Da mihi Domine perfectissimam patientiam, ut omni contemptu & pœna me dignum existimem, nam tibi soli debetur omnis honor, nihil autem mihi nisi ignomina.

V I I. Rogo te Domine, ut de me & per me fiat beneplacitum tuum, meamque voluntatem sic unias tibi, ut nihil omnino velle possim, nisi quod tu vis.

V I I I. Da mihi Domine sedium tuarum assistricem sapientiam, quæ intellectum meum illuminet, & affectum meum inflammet, ad cognoscendum & amandum te in omnibus super omnia.

I X. Domine Jesu Christe, si mihi optionem dares, & promitteres te mihi daturum quæcumque peterem, nihil

aliud quàm hoc peterem, ut tua laudabilissima voluntas in me, & de me semper fiat in tempore & in æternitate.

x. Pone Domine custodiam ori meo, & ostium circumstantiæ labiis meis, ut non delinquam in lingua mea. Da mihi hanc gratiam, ut non loquar nisi quæ necessaria sunt & fac me purum, & incontaminatum ab omni de- tractione, ab omni verbo inutili & otioso.

x i. Diligam te Domine virtus mea toto corde, tota mente, tota virtute; & proximum in te & propter te. Da ut omnium salutem quæram & promoveam; & ut omnes adversantes mihi non verbo solum & lingua, sed opere & veritate perfectissimè diligam. Aufer à me omnem iram & amaritudinem, omnem indignationem, & suspicionem, ut neminem judicem, & de omnibus bene sentiam in simplicitate cordis, & in Spiritu humilitatis.

x i i. Amator ardentissime dulcis Jesu, inebriet me ignita vis amoris tui, ita ut omnium creaturarum obliviscar, & totus ardeam tui desiderio. Accende in me ignem ardentissimum, quem nulla creatura possit extinguere.

x i i i. Exaudi me Domine, & da mihi humilitatem tibi maximè acceptam. Extingue in me omnem appetitum honoris & gloriæ; ut gaudeam nesciri, contemni, opprobria pati, ac pro nihilo reputari,

x i v. Excita cor meum Domine & illumina, ut requiram & inveniam te. Posside cor meum, ut requiescam in te & obliviscar omnium quæ sunt extra te. Fac me tibi indissolubili vinculo colligari, ut nihil sit quod me possit à te separare.

x v. Utinam Domine Jesu vulnera tua cordi meo semper fixa permaneant, ut dolor passionis tuæ quotidie in me exciterur & ardor tuæ dilectionis in me quotidie au- geatur.

x v i. Spiritus Sancte Deus, miserere mei, & luce tuæ visitationis illumina cor meum, & tui amoris in me ignem accende. Imple & confirma me septem donis tuis, & hoc ipsum in me operare quod olim in Apostolis, ut quic-

quid terrenum est in me pereat, tuique amor ferventissimus inebriet me, & in te transformet.

xviii. Utinam dulcis Jesu amore tui jugiter ardeam: utinam omnibus creaturis moriar & tibi soli inhaeream. Quicquid videro, quicquid audiero, quicquid sensero, me in tui cognitionem perducatur & tuo amore accendatur. Tu solus me possideas & sis mihi omnia in omnibus:

Finis Horologii Ascetici

PRINCIPIA